

# TeXtaL

Masilla para hacer memorias con LaTeX



Primera Versión

Lucas C. / llucbrell

Proyecto de fin de Módulo

# TeXTal

## Masilla para la memoria

*Lucas C. / llucbrell*

IES ABASTOS

Memoria del proyecto de DAM

Curso 20XX/XX. Grupo 7X.

18 de Abril de 2019



supervisado por

D/a. Cristina VILLANUEVA

# Licencias

Esta es una publicación libre, se escogieron una serie de licencias teniendo en consideración preservar los derechos y libertades de usuarios, autor/es y traductores.

## **GNU Free Documentation License**

El texto de esta guía está sometido a la licencia expuesta a continuación. Para más detalles, visitar la web al pie o bien, referirse al apéndice B de esta guía.

GNU Free Documentation License Version 1.3, 3 November 2008.

Copyright © 2000, 2001, 2002, 2007, 2008 Free Software Foundation, Inc. <https://fsf.org>

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

## **GNU General Public License**

El código fuente de la plantilla están licenciados bajo las condiciones de una licencia GNU especificada a continuación de este texto. Para más detalles, visitar la web de GNU, o referirse al apéndice C de la presente guía.

GNU GENERAL PUBLIC LICENSE Version 3, 29 June 2007

Copyright © 2007 Free Software Foundation, Inc. <https://fsf.org>

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

# Introducción

## Prólogo

Una de las habilidades básicas que debe poseer todo estudiante es la agilidad. Agilidad para escribir y editar, texto. Cuando escribe una memoria en un editor como libreoffice, abiword u openoffice, presta atención a las faltas de ortografía y al formato adecuado que le da al texto, a la inserción de las imágenes, código fuente etc., Los editores de este estilo, WYSWYG (lo que ves es lo que tienes) tienen la particularidad de mostrar por pantalla exactamente lo que se va a visualizar y lo hacen muy bien. Pero esta característica, a la hora de realizar un escrito de cierta envergadura puede distraer, y más si hay que aportar código informático, imágenes, además de no conocer extensamente el editor. La labor a realizar se va complicando. Para lidiar con este problema, hay múltiples soluciones de carácter personal o técnico, la expresada en esta documentación es solamente una de esas soluciones posibles.

## Objetivo

Esta plantilla trata de cubrir un doble objetivo a nivel particular así como también doble a nivel de comunidad.

### Particular

$\alpha$  -Ayudar al autor en la asimilación de conceptos, a la hora de ir aprendiendo a usar  $\text{\LaTeX}$  texto. La práctica ayuda en la asimilación de conceptos. Así, realizando esta plantilla, se trata de conseguir la meta del aprendizaje básico de una herramienta como es  $\text{\LaTeX}$  y  $\text{\BibTeX}$ .

$\beta$  -Preparar una plantilla para cuando se realice el proyecto de fin de módulo. Como estudiante, de programación existe una obligación moral de crear herramientas que nos ayuden a realizar nuestras tareas de manera más eficiente.

### Comunidad

$\gamma$  -Apoyar de manera indirecta, mediante la difusión y promoción a la comunidad  $\text{\LaTeX}$ .

δ -Mejorar si es posible a los no doctos, en la introducción en el mundo de este lenguaje.

## ¿Dónde encontrar la plantilla?

Puedes conseguir el código fuente de la plantilla entre los repositorios que encontrarás en la siguiente url:

<https://github.com/llucbrell>

## Utilización

Para utilizar esta plantilla, se recomienda leer este archivo así como también el archivo **README.txt** que se puede encontrar en el directorio raíz del anterior repositorio. Se recomienda descargarse alguna chuleta de comandos básicos para  $\text{\LaTeX}$  y tenerla a mano mientras se escribe la memoria del proyecto.

## Colabora

Si quieras puedes colaborar añadiendo nuevos capítulos a este documento a modo de explicación o simplemente nuevo código y subiendo posteriormente al repositorio los cambios usando GIT. Las colaboraciones son bienvenidas.

# Índice general

## I Planificación del proyecto

<b>Donde todo comienza.</b>	<b>8</b>
-----------------------------	----------

### 1. Ejemplo

1.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página . . . . .	9
1.2. Ejemplos de citas . . . . .	12
1.3. Ejemplo de imágenes . . . . .	13
1.4. Ejemplos inserción de código . . . . .	24

### 2. Introducción

2.1. Primera sección . . . . .	27
2.2. Segunda sección . . . . .	27
2.3. Tercera sección . . . . .	28
2.4. Cuarta sección . . . . .	29
2.4.1. Primera subsección . . . . .	30
2.4.2. Segunda subsección . . . . .	30
2.4.3. Tercera subsección . . . . .	30

### 3. Ejemplo

3.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página . . . . .	37
3.2. Ejemplos de citas . . . . .	40
3.3. Ejemplo de imágenes . . . . .	41
3.4. Ejemplos inserción de código . . . . .	52

**II Planificación del proyecto**

<b>Donde todo comienza.</b>	<b>55</b>
<b>4. Introducción</b>	<b>56</b>
4.1. Primera sección . . . . .	56
4.2. Segunda sección . . . . .	56
4.3. Tercera sección . . . . .	57
4.4. Cuarta sección . . . . .	58
4.4.1. Primera subsección . . . . .	59
4.4.2. Segunda subsección . . . . .	59
4.4.3. Tercera subsección . . . . .	59
<b>5. Ejemplo</b>	<b>66</b>
5.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página . . . . .	66
5.2. Ejemplos de citas . . . . .	69
5.3. Ejemplo de imágenes . . . . .	70
5.4. Ejemplos inserción de código . . . . .	81

**III Evaluación y conclusiones finales**

<b>Obteniendo feedback.</b>	<b>84</b>
<b>6. Ejemplo</b>	<b>85</b>
6.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página . . . . .	85
6.2. Ejemplos de citas . . . . .	88
6.3. Ejemplo de imágenes . . . . .	89
6.4. Ejemplos inserción de código . . . . .	100
<b>7. Introducción</b>	<b>103</b>
7.1. Primera sección . . . . .	103
7.2. Segunda sección . . . . .	103
7.3. Tercera sección . . . . .	104
7.4. Cuarta sección . . . . .	105
7.4.1. Primera subsección . . . . .	106
7.4.2. Segunda subsección . . . . .	106

7.4.3. Tercera subsección . . . . .	106
<b>8. Conclusiones</b>	<b>113</b>
8.1. Primer vistazo . . . . .	113
8.2. Segundo vistazo . . . . .	121
 <b>IV Referencias</b>	
<b>Donde encontrar más.</b>	<b>123</b>
<b>Bibliografía</b>	<b>124</b>
<b>Índice de figuras</b>	<b>125</b>
 <b>V Apéndices</b>	
<b>Más y más.</b>	<b>127</b>
<b>A. Ejemplos de código</b>	<b>128</b>
<b>B. Licencia de Documento GNU</b>	<b>129</b>
B.1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS . . . . .	129
B.2. VERBATIM COPYING . . . . .	131
B.3. COPYING IN QUANTITY . . . . .	131
B.4. MODIFICATIONS . . . . .	132
B.5. COMBINING DOCUMENTS . . . . .	133
B.6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS . . . . .	134
B.7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS . . . . .	134
B.8. TRANSLATION . . . . .	134
B.9. TERMINATION . . . . .	135
B.10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE . . . . .	135
B.11. RELICENSING . . . . .	136
<b>C. Licencia GPLv3</b>	<b>137</b>
C.1. Definitions . . . . .	138
C.2. Source Code . . . . .	139
C.3. Basic Permissions . . . . .	140

C.4. Protecting Users' Legal Rights From Anti-Circumvention Law . . . . .	140
C.5. Conveying Verbatim Copies . . . . .	140
C.6. Conveying Modified Source Versions . . . . .	141
C.7. Conveying Non-Source Forms. . . . .	141
C.8. Additional Terms . . . . .	143
C.9. Termination . . . . .	144
C.10.Acceptance Not Required for Having Copies . . . . .	144
C.11.Automatic Licensing of Downstream Recipients . . . . .	144
C.12.Patents . . . . .	145
C.13.No Surrender of Others' Freedom . . . . .	146
C.14.Use with the GNU Affero General Public License . . . . .	146
C.15.Revised Versions of this License . . . . .	147
C.16.Disclaimer of Warranty . . . . .	147
C.17.Limitation of Liability . . . . .	147
C.18.Interpretation of Sections 15 and 16 . . . . .	148

## **Parte I**

# **Planificación del proyecto**

**Donde todo comienza.**

# Capítulo 1

## Ejemplo

### 1.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer anotaciones a pié de página con LaTeX. Por favor mira el código fuente de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacinia. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacinia magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lacinia a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur

---

<sup>1</sup>An example footnote.

purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur.

Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam. Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

## 1.2. Ejemplos de citas

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer citas usando la bibliografía y una base de datos (archivo libreria.bib. Por favor mira el código fuente de este y de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacus[DW60]. Proin quis sapien varius, aliquet lorem [BJS04, pág 21] vel, molestie lacus. Integer ac commodo lacus. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean[BJS04] at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacus lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

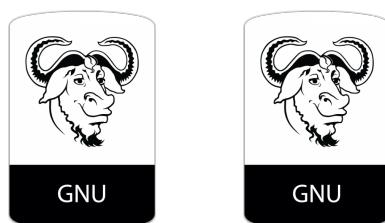
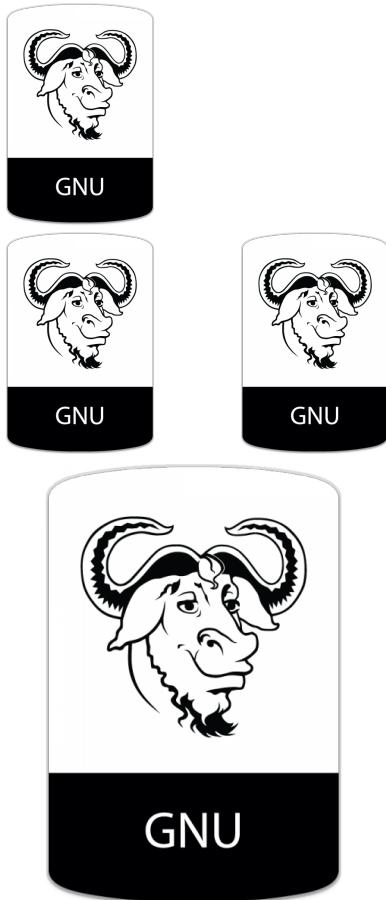
  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent[Oua04] et sem sit[Sch07][Página 54] amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur[Run09, pg-12] diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet[ARL09] libero.

### 1.3. Ejemplo de imágenes

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo insertar imágenes en Latex. Por favor consulta el código fuente para ver las órdenes LaTex.



Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos.

Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, placerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitas-

se platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.



Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim,

pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.



Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.



Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit

consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.





Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

#### DENTRO DE FIGURE LATEX TE NUMERA LAS IMAGENES AUTOMATICAMENTE

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

#### ADEMÁS PUEDES AÑADIR UN MENSAJE A LA IMAGEN

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a consectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper



Figura 1.1: Este es mi mensaje

nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellentesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec lacinia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, efficitur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec elementum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia massa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

ADEMÁS PUEDES DECIRLE DONDE COLOCAR LA IMAGEN CON REFERENCIA AL

TEXTO SIENDO H, EL LUGAR, P UNA PÁGINA INDEPENDIENTE, T TOP DE LA PAGINA, B PIE DE LA PAGINA



Figura 1.2: Ejemplo imagen posicionada absolutamente

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pulvinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultrices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

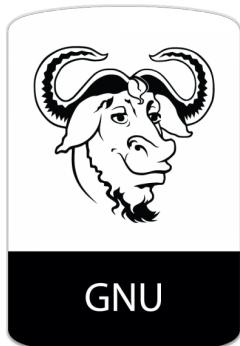
TAMBIEN PUEDES HACER QUE EL TEXTO REFERENCIE A UNA IMAGEN SIEMPRE QUE PONGAS LA IMAGEN ANTES QUE LA REFERENCIA

por favor mira la imagen6.3.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat,



Figura 1.3: Esta es gnucilla



(a) imagen 1



(b) imagen 2



(c) imagen 3

Figura 1.4: Imagenes en grupo

placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

#### PODEMOS ENVOLVER DE TEXTO LA IMAGEN

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

**PODEMOS TAMBIÉN AGRUPAR IMAGENES EN VARIOS SITIOS** Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulpitate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulpitate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero

in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacus sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.



Figura 1.5: Esta es la última imagen

## 1.4. Ejemplos inserción de código

Aquí encontrarás ejemplos de formas de insertar código. Escribiendo el código en el fichero capej.tex e importando el código de otros ficheros. También se muestran varias formas de formatear el mismo, por favor mira el archivo codigo-fuente/formatos/codigo.tex. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[L604] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

Listing 1.1: Ejercicio de prueba [Vim10]

```
#include <stdio .h>
int main()
{
    int firstNumber , secondNumber , sumOfTwoNumbers;

    printf("Enter two integers : " );

    // Two integers entered by user is stored using scanf() function
    scanf( "%d %d" , &firstNumber , &secondNumber);

    // sum of two numbers is stored in variable sumOfTwoNumbers
    sumOfTwoNumbers = firstNumber + secondNumber;

    // Displays sum
    printf(" %d + %d = %d " , firstNumber , secondNumber , sumOfTwoNumbers);

    return 0;
}
```

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maece-nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacinus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacinia id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

```
"Deteccion de tipo de archivo"
filetype plugin indent on

" Activa el resaltado de la sintaxis"
syntax on

" Nos permite jugar con multiples buffers"
" no salvados , simultaneamente"
" para no usar tantas tabs"
set hidden

" Pulsa espacio sin mas y observa por ti mismo"
set backspace=indent,eol,start

" Activa la numeracion de lineas"
set number

" Activa la linea visual que nos indica en la "
" linea en la que nos encontramos"
set cursorline
hi CursorLine guibg=lightgray ctermbg=black ctermfg=red

" Cambiamos el color de la linea de cursor"
" cuando entramos en el modo insercion"
autocmd InsertEnter * highlight CursorLine ctermbg=lightgray ctermfg=red

" Volvemos a cargar el color cuando dejamos el"
" modo de insercion de texto"
autocmd InsertLeave * highlight CursorLine ctermbg=black ctermfg=red

" Establece el esquema de color"
"colorscheme default"

" Activa el corrector de idioma para castellano"
" e ingles a la vez, en el mismo documento"
set spelllang=en,es
set spell

" Coloca un nuevo caracter de linea en la posicion indicada"
" de todas las lineas , tambien llamado envoltura de caracteres"
" Se establece en 20 si se descomenta"
" set wrapmargin=20 "
```

```
" Desactiva los cursores en el modo normal (ESC)"
map <up> <nop>
map <down> <nop>
map <left> <nop>
map <right> <nop>

" Desactiva los cursores en modo Insercion"
imap <up> <nop>
imap <down> <nop>
imap <left> <nop>
imap <right> <nop>
```

Listing 1.2: Otro ejercicio de código

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

# Capítulo 2

## Introducción

### 2.1. Primera sección

Este libro trata de ser una referencia

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

### 2.2. Segunda sección

  Sed at malesuada velit, porttitor finibus elit. Fusce eleifend auctor sodales. Morbi fermentum aliquet faucibus. Sed vitae turpis nec augue vulputate porta et feugiat justo. Sed aliquam fermentum elit, posuere volutpat turpis maximus sit amet. Nulla et egestas nulla, ut consectetur odio. Nunc suscipit, velit eget placerat vehicula, tortor ipsum feugiat magna, eu pellentesque massa ligula vitae metus. Aenean ac interdum nunc. Maecenas non scelerisque magna. In lobortis dui sed magna tristique cursus. Fusce molestie luctus dapibus.

  Phasellus sed posuere dolor. Etiam laoreet sem a mi tempor gravida sed a mauris. Curabitur nec aliquam lacinia. Suspendisse eu metus a lectus auctor feugiat. Donec congue sollicitudin tellus nec tempus. Suspendisse rutrum accumsan enim, non fringilla odio auctor a. Phasellus sollicitudin sit amet lacinia placerat accumsan. Fusce eu nunc egestas, semper dolor ut, fermentum nunc. Nam id fringilla augue, at aliquet massa. Quisque lectus urna, dignissim nec varius vel, consectetur vitae purus. Aenean condimentum consequat sapien. Etiam euismod justo et

---

<sup>1</sup>An example footnote.

accumsan dignissim. Etiam at sem porttitor, scelerisque nisi nec, tempus lacus. Aenean convallis sem finibus, vestibulum nisi vel, malesuada massa. Nunc vitae iaculis tortor. Suspendisse facilisis velit eget sollicitudin gravida.

Maecenas placerat neque at ex hendrerit pellentesque non a est. Suspendisse euismod mollis dapibus. Nunc vel risus euismod, tincidunt turpis vel, efficitur tellus. Mauris eros turpis, viverra vitae magna sodales, varius malesuada nisi. Sed eleifend ligula sed augue porttitor, sit amet pellentesque leo ornare. Integer et maximus purus, ut hendrerit nisl. Vivamus commodo lobortis sem at consectetur. Nunc pretium in ipsum in faucibus. Nullam vitae laoreet odio. Cras tincidunt leo enim, eu bibendum tellus dictum vitae. Nullam odio nulla, auctor in tortor tempor, sagittis malesuada nunc. Morbi nulla felis, faucibus eu purus sit amet, elementum porttitor tortor.

Maecenas mollis dui quis massa volutpat pharetra. Vestibulum in lacinia nulla. Etiam non fermentum leo. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Nam non elit ut quam consequat imperdiet. Aliquam enim purus, blandit ut volutpat sit amet, efficitur ac tellus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Fusce bibendum ex arcu, id fermentum tortor condimentum in. Phasellus nisl elit, varius ut lacus id, aliquet ultrices eros.

### 2.3. Tercera sección

Sed tincidunt luctus dolor eu volutpat. Duis eu eleifend lacus. Fusce magna eros, lobortis sed faucibus ac, tempor at lectus. Maecenas fermentum pulvinar mauris eu commodo. Ut eget aliquet urna, id congue tellus. Ut placerat malesuada urna. Suspendisse sed erat orci. Quisque id libero in nibh aliquet ullamcorper et id lorem. Donec et velit at ex tincidunt maximus.

Nullam pharetra at nulla et rutrum. Donec fermentum odio magna, sed elementum libero consectetur et. Aliquam auctor, sapien eget lobortis dapibus, turpis lectus egestas lacus, placerat aliquam eros risus in nunc. Etiam dui justo, pharetra non porta in, dictum in purus. Nullam eu tellus risus. Proin lacus ex, accumsan eu leo eu, euismod scelerisque sem. Ut tempus urna sed massa posuere, eu malesuada ex dapibus. Suspendisse pharetra metus non lorem fringilla tempor. Maecenas vel pulvinar velit, at hendrerit leo.

Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus.

Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam.

Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, platerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

## 2.4. Cuarta sección

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

### 2.4.1. Primera subsección

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

### 2.4.2. Segunda subsección

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

### 2.4.3. Tercera subsección

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin

vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim, pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.

Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.

Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel

suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.

Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a con-

sectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellen-tesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec laci-nia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, effi-citur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec ele-mentum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis eges-tas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia mas-sa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pul-vinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultra-trices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque

dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat, placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulputate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulputate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacinia sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae

metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maecenas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent et sem sit amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet libero.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

# Capítulo 3

## Ejemplo

### 3.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer anotaciones a pié de página con LaTeX. Por favor mira el código fuente de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacinia. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacinia magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lacinia a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur

---

<sup>1</sup>An example footnote.

purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur.

Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam. Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

## 3.2. Ejemplos de citas

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer citas usando la bibliografía y una base de datos (archivo libreria.bib. Por favor mira el código fuente de este y de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacus[DW60]. Proin quis sapien varius, aliquet lorem [BJS04, pág 21] vel, molestie lacus. Integer ac commodo lacus. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean[BJS04] at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacus lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

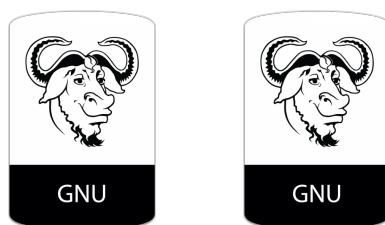
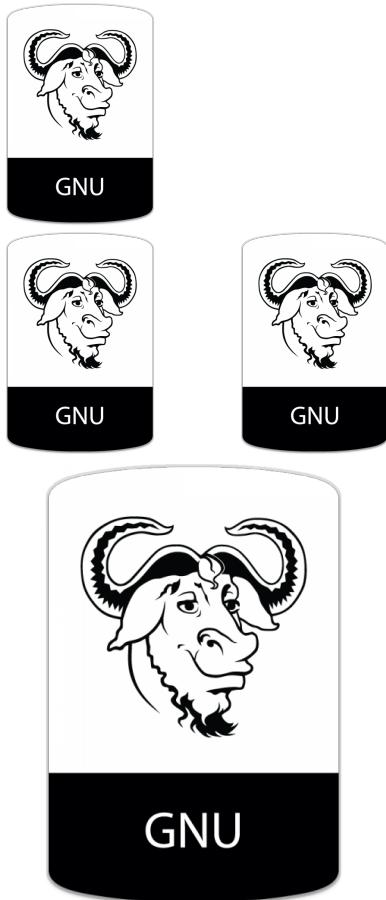
  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent[Oua04] et sem sit[Sch07][Página 54] amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur[Run09, pg-12] diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet[ARL09] libero.

### 3.3. Ejemplo de imágenes

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo insertar imágenes en Latex. Por favor consulta el código fuente para ver las órdenes LaTex.



Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos.

Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, placerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitas-

se platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.



Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim,

pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.



Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.



Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit

consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.





Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

#### DENTRO DE FIGURE LATEX TE NUMERA LAS IMAGENES AUTOMATICAMENTE

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

#### ADEMÁS PUEDES AÑADIR UN MENSAJE A LA IMAGEN

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a consectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper



Figura 3.1: Este es mi mensaje

nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellentesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec lacinia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, efficitur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec elementum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia massa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

ADEMÁS PUEDES DECIRLE DONDE COLOCAR LA IMAGEN CON REFERENCIA AL

TEXTO SIENDO H, EL LUGAR, P UNA PÁGINA INDEPENDIENTE, T TOP DE LA PAGINA, B PIE DE LA PAGINA



Figura 3.2: Ejemplo imagen posicionada absolutamente

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pulvinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultrices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

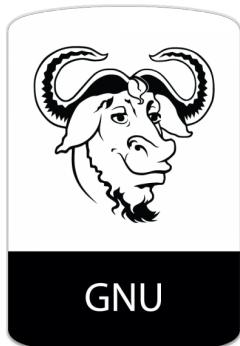
TAMBIEN PUEDES HACER QUE EL TEXTO REFERENCIE A UNA IMAGEN SIEMPRE QUE PONGAS LA IMAGEN ANTES QUE LA REFERENCIA

por favor mira la imagen6.3.

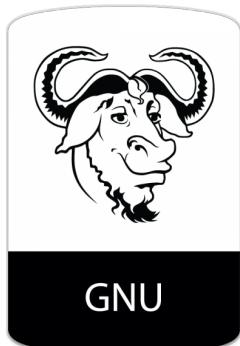
Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat,



Figura 3.3: Esta es gnucilla



(a) imagen 1



(b) imagen 2



(c) imagen 3

Figura 3.4: Imagenes en grupo

placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

#### PODEMOS ENVOLVER DE TEXTO LA IMAGEN

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

PODEMOS TAMBIÉN AGRUPAR IMAGENES EN VARIOS SITIOS Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulpitate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulpitate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero

in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacus sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.



Figura 3.5: Esta es la última imagen

### 3.4. Ejemplos inserción de código

Aquí encontrarás ejemplos de formas de insertar código. Escribiendo el código en el fichero capej.tex e importando el código de otros ficheros. También se muestran varias formas de formatear el mismo, por favor mira el archivo codigo-fuente/formatos/codigo.tex. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[L604] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers;

    printf("Enter two integers: ");

    // Two integers entered by user is stored using scanf() function
    scanf(" %d %d", &firstNumber, &secondNumber);

    // sum of two numbers is stored in variable sumOfTwoNumbers
    sumOfTwoNumbers = firstNumber + secondNumber;

    // Displays sum
    printf(" %d + %d = %d", firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers);

    return 0;
}
```

Listing 3.1: Ejercicio de prueba [Vim10]

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maece-nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

```
"Detección de tipo de archivo"
filetype plugin indent on

" Activa el resaltado de la sintaxis"
syntax on

" Nos permite jugar con multiples buffers"
" no salvados, simultáneamente"
" para no usar tantas tabs"
set hidden

" Pulsa espacio sin mas y observa por ti mismo"
set backspace=indent,eol,start

" Activa la numeración de líneas"
set number

" Activa la linea visual que nos indica en la "
" linea en la que nos encontramos"
set cursorline
hi CursorLine guibg=lightgray ctermfg=black ctermbg=red

" Cambiamos el color de la linea de cursor"
" cuando entramos en el modo inserción"
autocmd InsertEnter * highlight CursorLine ctermfg=lightgray ctermbg=red

" Volvemos a cargar el color cuando dejamos el"
" modo de inserción de texto"
autocmd InsertLeave * highlight CursorLine ctermfg=black ctermbg=red

" Establece el esquema de color"
"colorscheme default"

" Activa el corrector de idioma para castellano"
" e inglés a la vez, en el mismo documento"
set spelllang=en,es
set spell

" Coloca un nuevo carácter de línea en la posición indicada"
" de todas las líneas, también llamado envoltura de caracteres"
" Se establece en 20 si se descomenta"
" set wrapmargin=20 "

" Desactiva los cursores en el modo normal (ESC)"
map <up> <nop>
map <down> <nop>
map <left> <nop>
map <right> <nop>

" Desactiva los cursores en modo Inserción"
imap <up> <nop>
imap <down> <nop>
imap <left> <nop>
imap <right> <nop>
```

Listing 3.2: Otro ejercicio de código

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

## **Parte II**

# **Planificación del proyecto**

**Donde todo comienza.**

# **Capítulo 4**

## **Introducción**

### **4.1. Primera sección**

Este libro trata de ser una referencia

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

### **4.2. Segunda sección**

  Sed at malesuada velit, porttitor finibus elit. Fusce eleifend auctor sodales. Morbi fermentum aliquet faucibus. Sed vitae turpis nec augue vulputate porta et feugiat justo. Sed aliquam fermentum elit, posuere volutpat turpis maximus sit amet. Nulla et egestas nulla, ut consectetur odio. Nunc suscipit, velit eget placerat vehicula, tortor ipsum feugiat magna, eu pellentesque massa ligula vitae metus. Aenean ac interdum nunc. Maecenas non scelerisque magna. In lobortis dui sed magna tristique cursus. Fusce molestie luctus dapibus.

  Phasellus sed posuere dolor. Etiam laoreet sem a mi tempor gravida sed a mauris. Curabitur nec aliquam lacinia. Suspendisse eu metus a lectus auctor feugiat. Donec congue sollicitudin tellus nec tempus. Suspendisse rutrum accumsan enim, non fringilla odio auctor a. Phasellus sollicitudin sit amet lacinia placerat accumsan. Fusce eu nunc egestas, semper dolor ut, fermentum nunc. Nam id fringilla augue, at aliquet massa. Quisque lectus urna, dignissim nec varius vel, consectetur vitae purus. Aenean condimentum consequat sapien. Etiam euismod justo et

---

<sup>1</sup>An example footnote.

accumsan dignissim. Etiam at sem porttitor, scelerisque nisi nec, tempus lacus. Aenean convallis sem finibus, vestibulum nisi vel, malesuada massa. Nunc vitae iaculis tortor. Suspendisse facilisis velit eget sollicitudin gravida.

Maecenas placerat neque at ex hendrerit pellentesque non a est. Suspendisse euismod mollis dapibus. Nunc vel risus euismod, tincidunt turpis vel, efficitur tellus. Mauris eros turpis, viverra vitae magna sodales, varius malesuada nisi. Sed eleifend ligula sed augue porttitor, sit amet pellentesque leo ornare. Integer et maximus purus, ut hendrerit nisl. Vivamus commodo lobortis sem at consectetur. Nunc pretium in ipsum in faucibus. Nullam vitae laoreet odio. Cras tincidunt leo enim, eu bibendum tellus dictum vitae. Nullam odio nulla, auctor in tortor tempor, sagittis malesuada nunc. Morbi nulla felis, faucibus eu purus sit amet, elementum porttitor tortor.

Maecenas mollis dui quis massa volutpat pharetra. Vestibulum in lacinia nulla. Etiam non fermentum leo. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Nam non elit ut quam consequat imperdiet. Aliquam enim purus, blandit ut volutpat sit amet, efficitur ac tellus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Fusce bibendum ex arcu, id fermentum tortor condimentum in. Phasellus nisl elit, varius ut lacus id, aliquet ultrices eros.

### 4.3. Tercera sección

Sed tincidunt luctus dolor eu volutpat. Duis eu eleifend lacus. Fusce magna eros, lobortis sed faucibus ac, tempor at lectus. Maecenas fermentum pulvinar mauris eu commodo. Ut eget aliquet urna, id congue tellus. Ut placerat malesuada urna. Suspendisse sed erat orci. Quisque id libero in nibh aliquet ullamcorper et id lorem. Donec et velit at ex tincidunt maximus.

Nullam pharetra at nulla et rutrum. Donec fermentum odio magna, sed elementum libero consectetur et. Aliquam auctor, sapien eget lobortis dapibus, turpis lectus egestas lacus, placerat aliquam eros risus in nunc. Etiam dui justo, pharetra non porta in, dictum in purus. Nullam eu tellus risus. Proin lacus ex, accumsan eu leo eu, euismod scelerisque sem. Ut tempus urna sed massa posuere, eu malesuada ex dapibus. Suspendisse pharetra metus non lorem fringilla tempor. Maecenas vel pulvinar velit, at hendrerit leo.

Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus.

Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam.

Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, platerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

#### 4.4. Cuarta sección

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

#### **4.4.1. Primera subsección**

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

#### **4.4.2. Segunda subsección**

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

#### **4.4.3. Tercera subsección**

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin

vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim, pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.

Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.

Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel

suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.

Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a con-

sectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellen-tesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec laci-nia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, effi-citur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec ele-mentum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis eges-tas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia mas-sa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pul-vinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultra-trices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque

dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat, placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulputate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulputate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacinia sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae

metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Mae-  
nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie  
eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla  
et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies,  
maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed  
luctus facilisis.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt  
commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent et sem sit  
amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum  
quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et  
arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur diam. Proin velit nisi,  
pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet libero.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque  
blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque  
non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conu-  
bia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent  
ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus  
bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim  
pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu,  
pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non  
mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus  
justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id  
feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam  
semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere  
aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique  
tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel  
odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget  
mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam  
porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id  
risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam  
vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Viva-  
mus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus  
fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in pu-  
rus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio  
finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia  
semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor  
felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

# Capítulo 5

## Ejemplo

### 5.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer anotaciones a pié de página con LaTeX. Por favor mira el código fuente de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacinia. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacinia magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lacinia a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur

---

<sup>1</sup>An example footnote.

purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur.

Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam. Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

## 5.2. Ejemplos de citas

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer citas usando la bibliografía y una base de datos (archivo libreria.bib. Por favor mira el código fuente de este y de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacus[DW60]. Proin quis sapien varius, aliquet lorem [BJS04, pág 21] vel, molestie lacus. Integer ac commodo lacus. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean[BJS04] at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacus lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

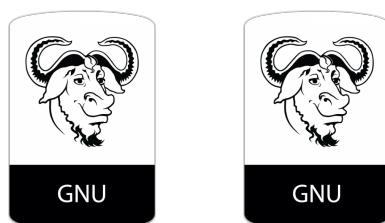
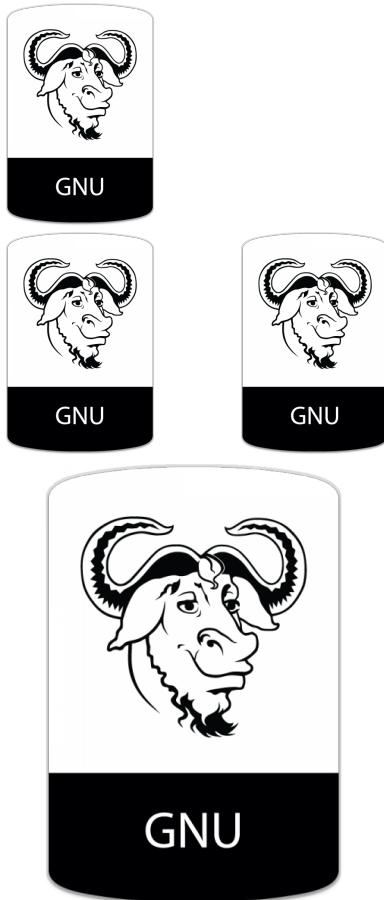
  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent[Oua04] et sem sit[Sch07][Página 54] amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur[Run09, pg-12] diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet[ARL09] libero.

### 5.3. Ejemplo de imágenes

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo insertar imágenes en Latex. Por favor consulta el código fuente para ver las órdenes LaTex.



Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos.

Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, placerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitas-

se platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.



Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim,

pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.



Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.



Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit

consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.





Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

#### DENTRO DE FIGURE LATEX TE NUMERA LAS IMAGENES AUTOMATICAMENTE

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

#### ADEMÁS PUEDES AÑADIR UN MENSAJE A LA IMAGEN

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a consectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper



Figura 5.1: Este es mi mensaje

nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellentesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec lacinia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, efficitur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec elementum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia massa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

ADEMÁS PUEDES DECIRLE DONDE COLOCAR LA IMAGEN CON REFERENCIA AL

TEXTO SIENDO H, EL LUGAR, P UNA PÁGINA INDEPENDIENTE, T TOP DE LA PAGINA, B PIE DE LA PAGINA



Figura 5.2: Ejemplo imagen posicionada absolutamente

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pulvinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultrices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

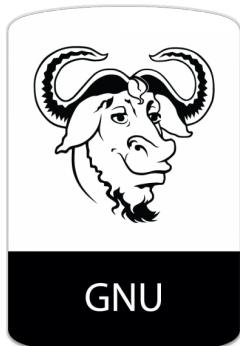
TAMBIEN PUEDES HACER QUE EL TEXTO REFERENCIE A UNA IMAGEN SIEMPRE QUE PONGAS LA IMAGEN ANTES QUE LA REFERENCIA

por favor mira la imagen6.3.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat,



Figura 5.3: Esta es gnucilla



(a) imagen 1



(b) imagen 2



(c) imagen 3

Figura 5.4: Imagenes en grupo

placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

#### PODEMOS ENVOLVER DE TEXTO LA IMAGEN

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

PODEMOS TAMBIÉN AGRUPAR IMAGENES EN VARIOS SITIOS Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulpitate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulpitate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero

in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacus sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.



Figura 5.5: Esta es la última imagen

## 5.4. Ejemplos inserción de código

Aquí encontrarás ejemplos de formas de insertar código. Escribiendo el código en el fichero capej.tex e importando el código de otros ficheros. También se muestran varias formas de formatear el mismo, por favor mira el archivo codigo-fuente/formatos/codigo.tex. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[L604] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers;

    printf("Enter two integers: ");

    // Two integers entered by user is stored using scanf() function
    scanf(" %d %d", &firstNumber, &secondNumber);

    // sum of two numbers is stored in variable sumOfTwoNumbers
    sumOfTwoNumbers = firstNumber + secondNumber;

    // Displays sum
    printf(" %d + %d = %d", firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers);

    return 0;
}
```

Listing 5.1: Ejercicio de prueba [Vim10]

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maece-nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

```
"Deteccion de tipo de archivo"
filetype plugin indent on

" Activa el resaltado de la sintaxis"
syntax on

" Nos permite jugar con multiples buffers"
" no salvados, simultaneamente"
" para no usar tantas tabs"
set hidden

" Pulsa espacio sin mas y observa por ti mismo"
set backspace=indent,eol,start

" Activa la numeracion de lineas"
set number

" Activa la linea visual que nos indica en la "
" linea en la que nos encontramos"
set cursorline
hi CursorLine guibg=lightgray ctermbg=black ctermfg=red

" Cambiamos el color de la linea de cursor"
" cuando entramos en el modo insercion"
autocmd InsertEnter * highlight CursorLine ctermbg=lightgray ctermfg=red

" Volvemos a cargar el color cuando dejamos el"
" modo de insercion de texto"
autocmd InsertLeave * highlight CursorLine ctermbg=black ctermfg=red

" Establece el esquema de color"
"colorscheme default"

" Activa el corrector de idioma para castellano"
" e ingles a la vez, en el mismo documento"
set spelllang=en,es
set spell

" Coloca un nuevo caracter de linea en la posicion indicada"
" de todas las lineas, tambien llamado envoltura de caracteres"
" Se establece en 20 si se descomenta"
" set wrapmargin=20 "

" Desactiva los cursores en el modo normal (ESC)"
map <up> <nop>
map <down> <nop>
map <left> <nop>
map <right> <nop>

" Desactiva los cursores en modo Insercion"
imap <up> <nop>
imap <down> <nop>
imap <left> <nop>
imap <right> <nop>
```

Listing 5.2: Otro ejercicio de código

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

## **Parte III**

# **Evaluación y conclusiones finales**

**Obteniendo feedback.**

# Capítulo 6

## Ejemplo

### 6.1. Ejemplos de anotaciones a pie de página

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer anotaciones a pié de página con LaTeX. Por favor mira el código fuente de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacinia. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacinia magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lacinia a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lacinia. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur

---

<sup>1</sup>An example footnote.

purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros. Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus. Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur.

Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam. Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus.

mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

## 6.2. Ejemplos de citas

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo hacer citas usando la bibliografía y una base de datos (archivo libreria.bib. Por favor mira el código fuente de este y de capej.tex.

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacus[DW60]. Proin quis sapien varius, aliquet lorem [BJS04, pág 21] vel, molestie lacus. Integer ac commodo lacus. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean[BJS04] at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacus lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

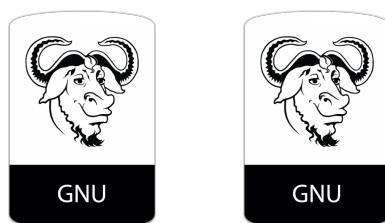
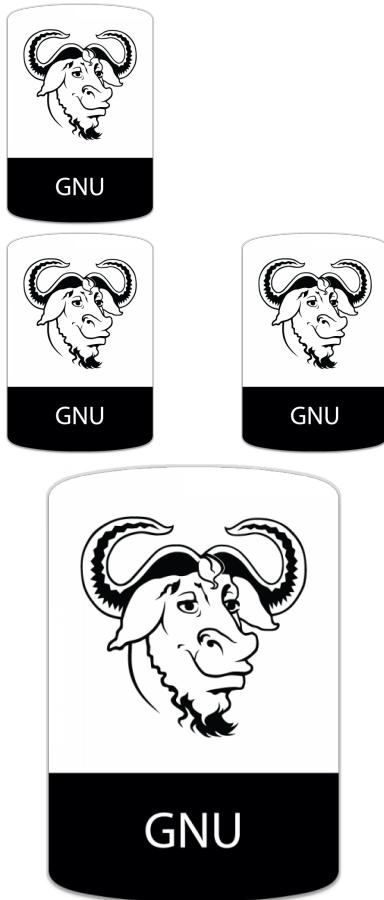
  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

  Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent[Oua04] et sem sit[Sch07][Página 54] amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur[Run09, pg-12] diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet[ARL09] libero.

### 6.3. Ejemplo de imágenes

Aquí se encuentran unos pocos ejemplos de cómo insertar imágenes en Latex. Por favor consulta el código fuente para ver las órdenes LaTex.



Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos.

Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, placerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitas-

se platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.



Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim,

pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.



Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.



Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit

consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.





Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

#### DENTRO DE FIGURE LATEX TE NUMERA LAS IMAGENES AUTOMATICAMENTE

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

#### ADEMÁS PUEDES AÑADIR UN MENSAJE A LA IMAGEN

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a consectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper



Figura 6.1: Este es mi mensaje

nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellentesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec lacinia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, efficitur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec elementum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia massa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

ADEMÁS PUEDES DECIRLE DONDE COLOCAR LA IMAGEN CON REFERENCIA AL

TEXTO SIENDO H, EL LUGAR, P UNA PÁGINA INDEPENDIENTE, T TOP DE LA PAGINA, B PIE DE LA PAGINA



Figura 6.2: Ejemplo imagen posicionada absolutamente

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pulvinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultrices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

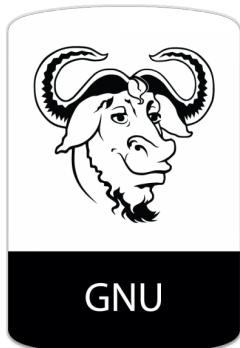
TAMBIEN PUEDES HACER QUE EL TEXTO REFERENCIE A UNA IMAGEN SIEMPRE QUE PONGAS LA IMAGEN ANTES QUE LA REFERENCIA

por favor mira la imagen6.3.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat,



Figura 6.3: Esta es gnucilla



(a) imagen 1



(b) imagen 2



(c) imagen 3

Figura 6.4: Imagenes en grupo

placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

#### PODEMOS ENVOLVER DE TEXTO LA IMAGEN

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

PODEMOS TAMBIÉN AGRUPAR IMAGENES EN VARIOS SITIOS Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulpitate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulpitate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero

in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacus sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[Ló04] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.



Figura 6.5: Esta es la última imagen

## 6.4. Ejemplos inserción de código

Aquí encontrarás ejemplos de formas de insertar código. Escribiendo el código en el fichero capej.tex e importando el código de otros ficheros. También se muestran varias formas de formatear el mismo, por favor mira el archivo codigo-fuente/formatos/codigo.tex. Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et[L604] lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers;

    printf("Enter two integers: ");

    // Two integers entered by user is stored using scanf() function
    scanf(" %d %d", &firstNumber, &secondNumber);

    // sum of two numbers is stored in variable sumOfTwoNumbers
    sumOfTwoNumbers = firstNumber + secondNumber;

    // Displays sum
    printf(" %d + %d = %d", firstNumber, secondNumber, sumOfTwoNumbers);

    return 0;
}
```

Listing 6.1: Ejercicio de prueba [Vim10]

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maece-nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

```
"Deteccion de tipo de archivo"
filetype plugin indent on

" Activa el resaltado de la sintaxis"
syntax on

" Nos permite jugar con multiples buffers"
" no salvados, simultaneamente"
" para no usar tantas tabs"
set hidden

" Pulsa espacio sin mas y observa por ti mismo"
set backspace=indent,eol,start

" Activa la numeracion de lineas"
set number

" Activa la linea visual que nos indica en la "
" linea en la que nos encontramos"
set cursorline
hi CursorLine guibg=lightgray ctermbg=black ctermfg=red

" Cambiamos el color de la linea de cursor"
" cuando entramos en el modo insercion"
autocmd InsertEnter * highlight CursorLine ctermbg=lightgray ctermfg=red

" Volvemos a cargar el color cuando dejamos el"
" modo de insercion de texto"
autocmd InsertLeave * highlight CursorLine ctermbg=black ctermfg=red

" Establece el esquema de color"
"colorscheme default"

" Activa el corrector de idioma para castellano"
" e ingles a la vez, en el mismo documento"
set spelllang=en,es
set spell

" Coloca un nuevo caracter de linea en la posicion indicada"
" de todas las lineas, tambien llamado envoltura de caracteres"
" Se establece en 20 si se descomenta"
" set wrapmargin=20 "

" Desactiva los cursores en el modo normal (ESC)"
map <up> <nop>
map <down> <nop>
map <left> <nop>
map <right> <nop>

" Desactiva los cursores en modo Insercion"
imap <up> <nop>
imap <down> <nop>
imap <left> <nop>
imap <right> <nop>
```

Listing 6.2: Otro ejercicio de código

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

# Capítulo 7

## Introducción

### 7.1. Primera sección

Este libro trata de ser una referencia

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

### 7.2. Segunda sección

  Sed at malesuada velit, porttitor finibus elit. Fusce eleifend auctor sodales. Morbi fermentum aliquet faucibus. Sed vitae turpis nec augue vulputate porta et feugiat justo. Sed aliquam fermentum elit, posuere volutpat turpis maximus sit amet. Nulla et egestas nulla, ut consectetur odio. Nunc suscipit, velit eget placerat vehicula, tortor ipsum feugiat magna, eu pellentesque massa ligula vitae metus. Aenean ac interdum nunc. Maecenas non scelerisque magna. In lobortis dui sed magna tristique cursus. Fusce molestie luctus dapibus.

  Phasellus sed posuere dolor. Etiam laoreet sem a mi tempor gravida sed a mauris. Curabitur nec aliquam lacinia. Suspendisse eu metus a lectus auctor feugiat. Donec congue sollicitudin tellus nec tempus. Suspendisse rutrum accumsan enim, non fringilla odio auctor a. Phasellus sollicitudin sit amet lacinia placerat accumsan. Fusce eu nunc egestas, semper dolor ut, fermentum nunc. Nam id fringilla augue, at aliquet massa. Quisque lectus urna, dignissim nec varius vel, consectetur vitae purus. Aenean condimentum consequat sapien. Etiam euismod justo et

---

<sup>1</sup>An example footnote.

accumsan dignissim. Etiam at sem porttitor, scelerisque nisi nec, tempus lacus. Aenean convallis sem finibus, vestibulum nisi vel, malesuada massa. Nunc vitae iaculis tortor. Suspendisse facilisis velit eget sollicitudin gravida.

Maecenas placerat neque at ex hendrerit pellentesque non a est. Suspendisse euismod mollis dapibus. Nunc vel risus euismod, tincidunt turpis vel, efficitur tellus. Mauris eros turpis, viverra vitae magna sodales, varius malesuada nisi. Sed eleifend ligula sed augue porttitor, sit amet pellentesque leo ornare. Integer et maximus purus, ut hendrerit nisl. Vivamus commodo lobortis sem at consectetur. Nunc pretium in ipsum in faucibus. Nullam vitae laoreet odio. Cras tincidunt leo enim, eu bibendum tellus dictum vitae. Nullam odio nulla, auctor in tortor tempor, sagittis malesuada nunc. Morbi nulla felis, faucibus eu purus sit amet, elementum porttitor tortor.

Maecenas mollis dui quis massa volutpat pharetra. Vestibulum in lacinia nulla. Etiam non fermentum leo. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Nam non elit ut quam consequat imperdiet. Aliquam enim purus, blandit ut volutpat sit amet, efficitur ac tellus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Fusce bibendum ex arcu, id fermentum tortor condimentum in. Phasellus nisl elit, varius ut lacus id, aliquet ultrices eros.

### 7.3. Tercera sección

Sed tincidunt luctus dolor eu volutpat. Duis eu eleifend lacus. Fusce magna eros, lobortis sed faucibus ac, tempor at lectus. Maecenas fermentum pulvinar mauris eu commodo. Ut eget aliquet urna, id congue tellus. Ut placerat malesuada urna. Suspendisse sed erat orci. Quisque id libero in nibh aliquet ullamcorper et id lorem. Donec et velit at ex tincidunt maximus.

Nullam pharetra at nulla et rutrum. Donec fermentum odio magna, sed elementum libero consectetur et. Aliquam auctor, sapien eget lobortis dapibus, turpis lectus egestas lacus, placerat aliquam eros risus in nunc. Etiam dui justo, pharetra non porta in, dictum in purus. Nullam eu tellus risus. Proin lacus ex, accumsan eu leo eu, euismod scelerisque sem. Ut tempus urna sed massa posuere, eu malesuada ex dapibus. Suspendisse pharetra metus non lorem fringilla tempor. Maecenas vel pulvinar velit, at hendrerit leo.

Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus.

Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam.

Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, platerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed gravida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

## 7.4. Cuarta sección

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus

### 7.4.1. Primera subsección

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

### 7.4.2. Segunda subsección

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

### 7.4.3. Tercera subsección

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin

vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim, pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.

Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacus lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacus neque.

Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel

suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacus et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.

Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Curabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a con-

sectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellen-tesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec laci-nia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, effi-citur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec ele-mentum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis eges-tas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia mas-sa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pul-vinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultra-trices pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque

dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat, placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacinia sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacinia eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacinia.

Vestibulum vulputate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulputate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacinia sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae

metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Mae-  
cenas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie  
eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla  
et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies,  
maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed  
luctus facilisis.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt  
commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent et sem sit  
amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum  
quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et  
arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur diam. Proin velit nisi,  
pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet libero.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque  
blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque  
non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conu-  
bia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent  
ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus  
bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim  
pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu,  
pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non  
mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus  
justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id  
feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam  
semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere  
aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique  
tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel  
odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget  
mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam  
porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id  
risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam  
vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Viva-  
mus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus  
fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in pu-  
rus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio  
finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia  
semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor  
felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspendisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

# Capítulo 8

## Conclusiones

### 8.1. Primer vistazo

Este libro trata de ser una referencia

  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur<sup>1</sup> adipiscing elit. Maecenas eu tincidunt ligula, eu auctor augue. Nam orci elit, accumsan quis lobortis vitae, rhoncus ac lacinia. Proin quis sapien varius, aliquet lorem vel, molestie lacinia. Integer ac commodo lacinia. Suspendisse ullamcorper at tortor non feugiat. Sed at nisi eu eros ornare rhoncus vitae non lectus. Duis metus leo, ultricies a volutpat sit amet, iaculis vitae magna. Donec ac porttitor quam. Sed maximus, nibh id faucibus bibendum, massa purus lobortis nunc, eu pretium orci quam eget tellus. Aenean at lectus est. Nullam orci lectus, egestas vitae diam ac, varius commodo sapien. Fusce semper posuere malesuada. Suspendisse et laoreet magna. Phasellus lacinia lorem, viverra in nisi eget, congue cursus est. Sed interdum sapien id viverra maximus.

  Sed at malesuada velit, porttitor finibus elit. Fusce eleifend auctor sodales. Morbi fermentum aliquet faucibus. Sed vitae turpis nec augue vulputate porta et feugiat justo. Sed aliquam fermentum elit, posuere volutpat turpis maximus sit amet. Nulla et egestas nulla, ut consectetur odio. Nunc suscipit, velit eget placerat vehicula, tortor ipsum feugiat magna, eu pellentesque massa ligula vitae metus. Aenean ac interdum nunc. Maecenas non scelerisque magna. In lobortis dui sed magna tristique cursus. Fusce molestie luctus dapibus.

  Phasellus sed posuere dolor. Etiam laoreet sem a mi tempor gravida sed a mauris. Curabitur nec aliquam lacinia. Suspendisse eu metus a lectus auctor feugiat. Donec congue sollicitudin tellus nec tempus. Suspendisse rutrum accumsan enim, non fringilla odio auctor a. Phasellus sollicitudin sit amet lacinia placerat accumsan. Fusce eu nunc egestas, semper dolor ut, fermentum nunc. Nam id fringilla augue, at aliquet massa. Quisque lectus urna, dignissim nec varius vel, consectetur vitae purus. Aenean condimentum consequat sapien. Etiam euismod justo et accumsan dignissim. Etiam at sem porttitor, scelerisque nisi nec, tempus lacinia. Aenean convallis sem finibus, vestibulum nisi vel, malesuada massa. Nunc vitae iaculis tortor. Suspendisse facilisis velit eget sollicitudin gravida.

---

<sup>1</sup>An example footnote.

Maecenas placerat neque at ex hendrerit pellentesque non a est. Suspendisse euismod mollis dapibus. Nunc vel risus euismod, tincidunt turpis vel, efficitur tellus. Mauris eros turpis, viverra vitae magna sodales, varius malesuada nisi. Sed eleifend ligula sed augue porttitor, sit amet pellentesque leo ornare. Integer et maximus purus, ut hendrerit nisl. Vivamus commodo lobortis sem at consectetur. Nunc pretium in ipsum in faucibus. Nullam vitae laoreet odio. Cras tincidunt leo enim, eu bibendum tellus dictum vitae. Nullam odio nulla, auctor in tortor tempor, sagittis malesuada nunc. Morbi nulla felis, faucibus eu purus sit amet, elementum porttitor tortor.

Maecenas mollis dui quis massa volutpat pharetra. Vestibulum in lacinia nulla. Etiam non fermentum leo. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Nam non elit ut quam consequat imperdiet. Aliquam enim purus, blandit ut volutpat sit amet, efficitur ac tellus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Fusce bibendum ex arcu, id fermentum tortor condimentum in. Phasellus nisl elit, varius ut lacus id, aliquet ultrices eros.

Sed tincidunt luctus dolor eu volutpat. Duis eu eleifend lacus. Fusce magna eros, lobortis sed faucibus ac, tempor at lectus. Maecenas fermentum pulvinar mauris eu commodo. Ut eget aliquet urna, id congue tellus. Ut placerat malesuada urna. Suspendisse sed erat orci. Quisque id libero in nibh aliquet ullamcorper et id lorem. Donec et velit at ex tincidunt maximus.

Nullam pharetra at nulla et rutrum. Donec fermentum odio magna, sed elementum libero consectetur et. Aliquam auctor, sapien eget lobortis dapibus, turpis lectus egestas lacus, placerat aliquam eros risus in nunc. Etiam dui justo, pharetra non porta in, dictum in purus. Nullam eu tellus risus. Proin lacus ex, accumsan eu leo eu, euismod scelerisque sem. Ut tempus urna sed massa posuere, eu malesuada ex dapibus. Suspendisse pharetra metus non lorem fringilla tempor. Maecenas vel pulvinar velit, at hendrerit leo.

Suspendisse tristique, mi ac scelerisque varius, enim sem vulputate tortor, eu feugiat tortor est sed lacus. Fusce nisi ipsum, pretium et nunc id, volutpat vehicula felis. Duis lacinia, dolor ut bibendum imperdiet, enim nisi scelerisque odio, ut aliquam lacus magna feugiat erat. Sed aliquam elit id felis maximus, nec venenatis erat ornare. Nullam a elit porta, pretium diam malesuada, suscipit elit. Curabitur porta mattis dui. Proin cursus tellus in facilisis commodo.

Mauris blandit eros sed turpis dignissim, sed sagittis sem venenatis. In risus dui, semper ac dolor non, efficitur sagittis lorem. Duis tortor leo, tempor eget dui at, dapibus lobortis diam. Donec eget ante nec eros dictum pulvinar gravida mattis nunc. Nam augue libero, pellentesque condimentum ex id, imperdiet venenatis odio. Proin tempor elit vitae pretium ultricies. Pellentesque porttitor arcu a augue porttitor, nec varius elit tempor. Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus sit<sup>2</sup> amet diam.

<sup>2</sup>An example footnote. mucho mas larga de lo que pensaba que podria ser aunque nunca lo vas a probar tan a lo bestia Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus. Cras mattis, ligula quis tempor rutrum, leo ipsum varius lorem, ac gravida dui purus Nam congue sit amet nisl a finibus.

Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer eget ex mattis, scelerisque nulla vel, malesuada lectus. Donec mattis felis non nibh porta, a euismod diam blandit. Donec ut dignissim diam. Pellentesque ultricies nisi ante, placerat tincidunt velit maximus nec. Vivamus in condimentum sem. Aliquam efficitur mauris vel ullamcorper euismod. Nullam finibus aliquet mattis. Nunc mattis pulvinar elit, laoreet auctor sem lacinia et. Vestibulum vel efficitur mi, efficitur semper neque. Donec turpis lacus, efficitur a laoreet a, sagittis eget est.

Donec sollicitudin at lectus vel viverra. Duis ultricies, metus id accumsan facilisis, lacus dui placerat leo, vitae pharetra risus turpis mollis elit. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Integer cursus pulvinar nibh, sollicitudin viverra ante vulputate molestie. Vivamus fringilla hendrerit lectus, eu placerat augue eleifend quis. Praesent in ligula tempus, fermentum nibh id, malesuada quam. Phasellus laoreet commodo urna sit amet placerat. Morbi non nulla in enim rutrum viverra.

Fusce feugiat tincidunt magna eu consequat. Sed ut quam vel ligula dictum tristique in a lectus. Maecenas eget aliquam nibh, nec aliquet elit. Maecenas euismod tincidunt massa nec tristique. Integer eu mi nec arcu sagittis rutrum. Sed grida aliquet urna, semper efficitur purus rutrum quis. Mauris vehicula molestie lectus a mattis. Quisque egestas egestas tristique. Aenean nec mi non sapien lacinia eleifend id ac nulla. Sed finibus mi ut metus pellentesque hendrerit at ac orci. In arcu neque, ultricies eget hendrerit non, pretium sit amet arcu. Morbi eu nulla eros.

Aenean tristique dui a sem tincidunt sodales. Suspendisse tristique dui turpis, dictum ultricies dolor rhoncus et. Praesent sodales neque sit amet sem cursus pretium. Nullam in orci aliquet leo blandit rhoncus euismod nec eros. Duis lobortis libero felis, et commodo mauris aliquam in. Duis rutrum dolor eu sapien venenatis, eu volutpat leo consequat. Mauris mattis augue at neque pulvinar, sed faucibus dolor semper. Mauris eget ipsum aliquet, commodo nibh eget, vulputate ipsum. Sed ultrices vestibulum aliquam. Cras pretium mauris sit amet dolor luctus, in cursus augue tristique. Integer vitae ex ac sem fermentum volutpat quis ut lacus.

Donec tincidunt ultricies turpis in efficitur. Sed fringilla a nisi eu commodo. Integer felis tortor, aliquet non iaculis eu, pretium non nibh. Nam a dui in arcu pulvinar tincidunt. Integer massa tellus, rutrum nec hendrerit efficitur, posuere nec nulla. Donec quis mollis tellus, in rhoncus mauris. Integer non magna nec felis varius dapibus. Cras aliquam urna eu scelerisque efficitur. Sed accumsan egestas tortor in aliquet. Vestibulum non nunc ac nulla consequat pulvinar. Etiam sed tincidunt leo.

Proin accumsan, nunc ut viverra hendrerit, est tellus sagittis arcu, vel rhoncus arcu nulla vitae ex. Ut quis elit nec mi iaculis egestas et et tellus. Sed sed aliquam nisi. Nam efficitur volutpat purus, in fermentum nisi vestibulum quis. Nam tempor scelerisque risus in fermentum. Proin dapibus, mauris sed suscipit fringilla, metus tellus lacinia lacus, at malesuada eros diam ut nisl. Suspendisse convallis est mattis, tempus ligula vitae, ullamcorper nulla. Ut blandit fringilla lectus eget cursus. In tempus vitae mi bibendum euismod.

Ut ut ultrices orci. Cras a massa vel leo tempus ultricies sed eget mi. Nam non porta nisl. Vestibulum ut nulla sollicitudin, accumsan magna in, consectetur arcu. Cras vestibulum, metus

non efficitur venenatis, ligula erat sodales neque, vitae feugiat turpis urna in nisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendisse hendrerit ipsum at enim tincidunt, eget cursus diam semper. Etiam placerat, tellus eu viverra mattis, lectus turpis lacinia sem, et suscipit dolor mauris vitae quam. Nullam ac lacus ex. Ut porttitor fermentum volutpat. Vestibulum justo nibh, sodales nec urna dignissim, iaculis consectetur eros.

Duis urna ligula, bibendum eu mi in, gravida vulputate justo. Praesent maximus nisl et augue volutpat, quis cursus arcu iaculis. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Mauris tempus elit elit, sed eleifend tellus condimentum in. Quisque justo augue, tempor in ultricies sit amet, gravida quis ligula. In hac habitasse platea dictumst. Aliquam ut justo urna. Curabitur eu feugiat dolor. Ut pharetra lacus magna, in vulputate dui ultricies in. Donec sed felis tincidunt, fermentum arcu vel, tempor ipsum. Curabitur sollicitudin eget nunc eu hendrerit. Curabitur eget sollicitudin risus. Nullam ornare justo egestas, ultricies tortor sit amet, sagittis odio. Vivamus scelerisque leo ut pharetra tristique. Vestibulum egestas nunc ipsum, sed rutrum ante rhoncus sit amet. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

Pellentesque nibh quam, rhoncus non dui in, faucibus sagittis nulla. Phasellus in tortor ex. Integer porttitor porta tellus laoreet fermentum. Proin et ultricies sem, eu vehicula est. Nunc et blandit ligula. Donec quis odio at lectus faucibus dapibus. Vivamus nibh mauris, lacinia nec viverra in, consequat maximus urna. Nam massa mauris, tincidunt quis tellus eu, molestie molestie ante. Duis dapibus pharetra nisl, eget tincidunt nulla euismod id. Proin sollicitudin vehicula velit, et condimentum eros varius in. Nullam euismod pretium nibh, et malesuada elit finibus eget. In tincidunt sodales nunc non blandit.

Praesent suscipit mauris urna, eu luctus libero accumsan sit amet. Praesent libero enim, pharetra vel felis eu, varius volutpat tellus. Nullam in massa suscipit, tempor justo ac, pretium mauris. Morbi iaculis enim ac eros condimentum commodo. Pellentesque eros augue, vehicula quis interdum in, eleifend at lectus. Vivamus lectus enim, efficitur nec nunc at, porta euismod ipsum. Integer scelerisque eu risus a malesuada. Aenean viverra, lacus eget fringilla malesuada, purus lorem tincidunt odio, vitae bibendum orci leo consequat mi. Nulla urna libero, lacinia sit amet placerat eget, pharetra eget turpis. Proin lobortis molestie mi nec tincidunt. Fusce facilisis ornare mauris, id laoreet nisl. Etiam suscipit euismod risus, non congue ante hendrerit vitae. Donec nunc sapien, sagittis sit amet dignissim a, tincidunt at libero.

Ut est leo, bibendum in porta a, interdum non leo. Nam a sodales dui, sit amet faucibus turpis. Pellentesque felis sem, tincidunt lobortis scelerisque vel, egestas molestie purus. Phasellus volutpat volutpat mollis. Maecenas ac sapien ligula. Sed nibh tellus, consectetur bibendum risus at, dignissim egestas nulla. Integer varius nunc et est bibendum, et pulvinar sem vehicula. Suspendisse fringilla euismod tortor, vitae euismod tortor euismod at. Morbi eget massa rutrum, accumsan elit ut, gravida metus. Maecenas consectetur lectus in augue dictum posuere.

Morbi ullamcorper libero ut magna efficitur, eu faucibus ligula elementum. Suspendisse consequat accumsan est, id pharetra justo lobortis at. Phasellus id odio a ante gravida tempus. Donec id mattis augue. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Ut

imperdiet consectetur ligula nec feugiat. Suspendisse lobortis viverra erat, ut efficitur quam.

Ut mauris dui, suscipit sed risus quis, consectetur auctor neque. Vivamus in tortor vulputate, porta massa in, pulvinar neque. Sed aliquet pretium odio, in feugiat augue gravida at. Etiam luctus efficitur arcu. Fusce tristique odio et nunc condimentum, id dictum leo accumsan. Fusce sed commodo lectus. Cras in odio cursus, porta ex nec, posuere eros. Nam id mauris ac elit pulvinar dictum vitae sed augue. Curabitur hendrerit, augue eget laoreet mollis, lacinia lorem aliquet magna, vel tempus turpis mauris vel nunc. Aliquam erat volutpat. Maecenas massa purus, convallis vitae odio in, fermentum sollicitudin enim. Nulla a felis at nulla iaculis facilisis. Nam tincidunt libero nec neque mollis rutrum. Cras ut mattis ipsum, non tristique urna. Nullam viverra, ex ac rutrum tristique, neque est malesuada purus, ac aliquam odio mauris eget ipsum. Donec eros ligula, consectetur vel mi eget, feugiat ultrices nibh.

Morbi non lorem a ante sagittis accumsan a eget orci. Nam ultricies, orci a accumsan porta, sapien erat rhoncus nisl, eget ornare nunc nibh bibendum justo. Etiam a risus vel sem maximus sodales blandit sed neque. Etiam tristique venenatis lectus sit amet suscipit. Donec sit amet nibh vel leo hendrerit aliquet et sit amet ex. In odio est, molestie in dignissim non, dictum at orci. Nam euismod finibus tincidunt. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam nulla tellus, lobortis in velit ac, congue vulputate est. Vivamus facilisis interdum arcu, in porttitor est condimentum sed. Mauris turpis risus, pellentesque nec felis vel, efficitur facilisis ligula. Vivamus ac dui mi. Praesent ut lacinia neque.

Donec urna nulla, fermentum eget vulputate eu, aliquam a velit. Nam cursus massa vel suscipit ultricies. Morbi vitae lectus dolor. Vestibulum faucibus mauris quis enim pellentesque, at volutpat eros consequat. Nullam eu odio mauris. Etiam malesuada erat quis eros maximus commodo. Pellentesque purus orci, viverra sit amet justo ac, volutpat ultricies lorem. Vestibulum ut justo faucibus, lacinia nibh suscipit, convallis massa. Etiam laoreet nibh arcu, ac finibus augue euismod non. Mauris sollicitudin ullamcorper orci aliquet hendrerit. Nunc lobortis blandit consequat. Suspendisse id ipsum in nibh aliquam porttitor. Cras venenatis et diam eu cursus. Duis ultrices ultrices viverra.

Sed rutrum, odio quis placerat fringilla, mauris sapien ultricies neque, et molestie leo sapien a risus. Mauris eget mi maximus, vulputate metus id, cursus ex. Etiam in ligula quis metus mattis blandit. Curabitur ut cursus felis. Vivamus scelerisque molestie metus, dapibus bibendum augue. Nullam vel lectus a turpis mattis molestie quis nec lectus. Vestibulum fringilla lacinia et cursus auctor.

Duis eget enim vitae elit eleifend scelerisque et sit amet tellus. Ut suscipit suscipit lorem sed eleifend. Aenean cursus enim ut neque eleifend, pellentesque dictum arcu auctor. Proin at varius tortor. Praesent dui tortor, posuere vel aliquet a, commodo vitae diam. Nam lacinia elit nulla, at vestibulum velit maximus vehicula. Etiam justo dolor, lobortis a ipsum et, condimentum sagittis augue. Ut quam diam, sagittis at maximus sed, aliquet placerat lectus. Mauris nec luctus sapien.

Maecenas iaculis pulvinar malesuada. Nullam scelerisque est leo, sed pretium metus accumsan vel. Suspendisse eget faucibus magna. Nam ultricies sapien nec dapibus commodo. Integer vitae sollicitudin nulla. Nunc porta felis eros, nec consectetur nulla sollicitudin ac. Cu-

rabitur id enim tempor, dignissim neque et, lobortis nunc. Aliquam eu fringilla dui, et bibendum dui.

Phasellus eu ipsum ac lorem commodo aliquet. Curabitur in varius lorem. Proin dignissim cursus enim ac ultrices. Cras turpis risus, placerat convallis quam id, venenatis porta lacus. Etiam hendrerit molestie ipsum id finibus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Suspendisse feugiat, est eget auctor sodales, eros risus molestie odio, eu semper nulla orci vitae ipsum. In sed orci in tellus egestas facilisis. Donec quis sem a erat pulvinar ullamcorper non quis nulla. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Ut laoreet turpis ac vehicula aliquam. Etiam posuere nulla felis, at laoreet arcu sollicitudin ut.

Suspendisse nec pharetra justo. Vestibulum egestas lorem ut lorem molestie, in viverra magna rhoncus. Maecenas sed nunc tortor. Suspendisse mollis sagittis lacinia. Fusce pharetra ut sem sed consequat. Morbi efficitur tellus sit amet arcu semper feugiat. Nullam id eros nec sem varius luctus at id sapien. Pellentesque efficitur ut lacus non condimentum. Praesent iaculis ante nec volutpat bibendum. Fusce metus neque, finibus cursus vehicula a, cursus eu ipsum. Integer eleifend enim ut turpis condimentum convallis vitae a eros. Donec volutpat, risus quis vulputate maximus, metus augue feugiat orci, non tincidunt augue eros sit amet lectus. Sed euismod augue id venenatis vehicula.

Proin nec augue accumsan, rhoncus lorem nec, sodales tellus. Nulla cursus, felis a consectetur lacinia, turpis nibh dignissim magna, eu volutpat velit risus eget libero. In id semper nisi. Curabitur sed placerat lorem. Morbi aliquet, nisi sed tempus sagittis, massa leo pellen-tesque lectus, quis cursus lectus libero et neque. Aenean eget mauris mi. Integer quis blandit lectus. Quisque rutrum a eros at molestie. Donec volutpat felis vel placerat maximus. Donec suscipit felis ut metus imperdiet mollis. Vivamus ultrices elit ex, fermentum pellentesque risus condimentum at. Integer eget rhoncus metus. Morbi iaculis nisl et lobortis rutrum.

Cras consectetur ligula et augue feugiat tincidunt. Proin at risus semper, varius mi ac, eleifend metus. Sed non nisl porta, finibus odio eget, mattis est. In hac habitasse platea dictumst. Phasellus condimentum odio ut lectus vulputate molestie. Aenean efficitur quis risus nec laci-nia. Sed scelerisque lorem ut volutpat bibendum. Donec at diam vel nibh euismod tincidunt.

In hac habitasse platea dictumst. Proin magna lorem, efficitur sit amet commodo vitae, effi-citur eget ipsum. In metus ligula, volutpat aliquet tempor ut, rutrum vel turpis. Nunc in rhoncus orci, nec eleifend dui. Proin ac nibh ac magna hendrerit facilisis. Duis pulvinar elit nec ele-mentum dictum. Fusce turpis eros, commodo convallis ante et, condimentum aliquam tellus. Suspendisse potenti. Pellentesque at tortor posuere, porta urna eu, tincidunt lacus.

Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis eges-tas. Sed quis nibh malesuada leo congue convallis at ut dui. Donec mattis aliquam facilisis. Ut posuere est mi, ac tristique leo tempus vel. Proin quam odio, cursus vitae ultrices ac, auctor ut erat. Integer condimentum eget tortor vestibulum egestas. Quisque elementum elementum convallis. Curabitur fermentum tempor neque. Integer bibendum tristique ipsum, id vestibulum enim vulputate sed. Vivamus quis maximus enim. Proin vulputate ornare erat, sed lacinia mas-

sa efficitur vel. Mauris id mauris et nisi rhoncus gravida et ornare felis. Vivamus sit amet tempor arcu, sit amet blandit eros. Quisque blandit luctus diam, ac aliquet diam bibendum a. Donec volutpat ex vitae congue pellentesque. Sed in sollicitudin purus.

Duis a lacinia arcu. Vestibulum consectetur lorem hendrerit nunc fringilla pulvinar. Morbi tristique orci nec orci accumsan facilisis. Pellentesque dapibus semper fringilla. In ut risus nisl. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Etiam nulla eros, eleifend vitae velit nec, molestie varius massa. Maecenas id sodales augue, a congue ex. Maecenas pulvinar suscipit nisl non vestibulum. Praesent non mi a lectus facilisis lobortis id sed ligula. Sed a ornare ante. Aenean lacinia diam nisl, hendrerit malesuada lacus sodales ut. Sed ex libero, bibendum ut finibus ut, vestibulum nec ligula. Integer dapibus et ante ut porttitor. Duis semper tellus arcu, sit amet tincidunt quam porttitor vitae.

Duis est lacus, sodales porta sollicitudin sed, aliquam a nisi. Proin mi diam, finibus id pulvinar vitae, ullamcorper nec libero. Nunc vitae gravida lacus, id tempus lorem. Donec ultricies ligula vel magna commodo volutpat. Nunc a ullamcorper metus. Integer condimentum augue ut libero tempor, eu ornare risus feugiat. Integer vehicula sed purus id hendrerit. Phasellus commodo urna magna, vel volutpat orci lacinia eget. Aliquam erat volutpat. Suspendisse ultricies pulvinar est in vestibulum. Pellentesque in scelerisque purus. Proin efficitur, sem id tempor cursus, odio ante fringilla augue, id ultricies nisi eros nec magna.

Suspendisse non magna imperdiet, scelerisque lectus vitae, molestie massa. Phasellus nec sodales enim. Sed tincidunt suscipit mi et egestas. Curabitur sit amet quam eu odio scelerisque dapibus vitae quis elit. Donec fermentum ac quam eget tristique. Interdum et malesuada fames ac ante ipsum primis in faucibus. Etiam convallis viverra aliquet. Fusce ut ante consequat, placerat augue cursus, ullamcorper elit. Aliquam posuere, nisl et pellentesque molestie, metus quam auctor nunc, sit amet fermentum lacus sapien et tellus. Aliquam cursus interdum laoreet. Nullam in hendrerit lectus, at facilisis urna.

Donec finibus placerat ultricies. Phasellus mauris ipsum, dignissim ut volutpat a, gravida eu sem. Curabitur a neque eget diam consectetur fringilla. Pellentesque convallis, lorem eu feugiat vestibulum, libero neque vehicula ligula, non ultricies sem justo et ante. Vestibulum justo dui, blandit semper aliquet sit amet, luctus nec ligula. Curabitur est ipsum, tempor eleifend congue vitae, lobortis a erat. Ut non aliquet libero.

Curabitur eu suscipit enim. Praesent nisl quam, volutpat in ante non, molestie accumsan risus. Nam molestie ante et felis mattis commodo. Etiam eu viverra magna. Mauris pharetra pretium congue. Donec est nibh, imperdiet in lacus eget, pellentesque ultricies metus. Sed pellentesque tincidunt nisl ac rutrum. Ut efficitur pretium velit eu varius. Sed venenatis diam vitae augue cursus viverra. Morbi dolor est, vehicula sed magna ut, convallis dapibus elit. Ut odio diam, facilisis a nunc vitae, venenatis imperdiet lacus.

Vestibulum vulputate blandit mi, et venenatis purus fringilla feugiat. Suspendisse maximus, metus id aliquam varius, augue turpis blandit leo, at placerat turpis ante ut dui. Mauris sit amet viverra nisi, eu placerat massa. Phasellus eu mauris bibendum, tempus eros quis, elementum ligula. Mauris id ante ac leo pretium efficitur. Mauris a dui tempor, hendrerit diam lobortis, vulputate turpis. Sed lobortis magna diam, non rutrum turpis maximus eget. In semper, libero

in gravida elementum, ipsum mauris interdum dolor, et ultricies purus ipsum non dui. Nulla interdum nunc sit amet nulla pharetra, a luctus est sollicitudin. Nullam est eros, interdum ut nulla et, sollicitudin egestas ipsum. Quisque sollicitudin, ligula quis finibus commodo, massa mauris aliquam erat, vitae egestas nunc erat commodo mi. Quisque pretium neque quis mi pharetra, quis tristique mi congue. Suspendisse finibus quam vel ex volutpat imperdiet.

Nulla ornare iaculis felis id molestie. Morbi rutrum nisi porta placerat porta. Sed eu nisl quis urna eleifend rutrum. Nam et auctor ipsum, vel maximus turpis. Quisque in libero neque. Nullam rhoncus risus vel est posuere feugiat. In porttitor est vel fringilla pulvinar. Ut vulputate lacus sit amet ipsum faucibus, eu semper libero lobortis. Quisque et massa et odio eleifend vulputate.

Cras imperdiet magna augue, non aliquet purus imperdiet ut. Quisque quam erat, faucibus sit amet odio vel, lobortis vehicula orci. Donec et mauris at urna dictum ornare. Etiam tincidunt sem tellus, quis dictum purus fringilla eu. Nulla venenatis sagittis est id tincidunt. Suspendisse ante lorem, euismod et faucibus at, faucibus at elit. Nulla facilisi. Nam lorem dolor, scelerisque in iaculis eu, bibendum eu urna. Vivamus non tempus purus, et lacinia libero. Aliquam at justo non tellus maximus accumsan. Pellentesque tincidunt, erat non venenatis blandit, purus felis pharetra felis, sit amet suscipit tellus enim eget ex. Proin blandit, sapien eget rhoncus rutrum, nulla tortor tristique urna, mollis hendrerit nisl ex vitae est. Duis mollis purus at vestibulum cursus. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Ut rutrum placerat justo id commodo.

Nullam varius varius magna, sed posuere nulla vulputate vitae. Donec egestas risus vitae metus consectetur, eu vulputate urna vulputate. Integer metus sem, posuere in ultricies sed, euismod id leo. Quisque ullamcorper non turpis sit amet semper. Morbi in sagittis sem. Maece-nas porta auctor diam in euismod. Morbi ac mauris eget ante facilisis bibendum. Proin molestie eget lacus non tempus. Etiam nunc leo, vulputate eget neque quis, semper lacinia orci. Nulla et lorem nec risus venenatis volutpat vitae quis tortor. Ut odio ligula, laoreet id dolor ultricies, maximus congue dolor. Proin tempor lectus in augue laoreet fringilla. Duis fermentum diam sed luctus facilisis.

Aliquam nec tortor eget ligula eleifend lacinia. Donec vitae lectus volutpat ante tincidunt commodo a vel nunc. Praesent euismod ullamcorper lectus non pulvinar. Praesent et sem sit amet sem fermentum mattis. Nulla aliquet, nunc sit amet laoreet commodo, velit urna bibendum quam, eu euismod elit urna in erat. Donec consequat libero at sem porta ultricies venenatis et arcu. Mauris aliquet vulputate neque sed maximus. Nunc placerat efficitur diam. Proin velit nisi, pharetra vel velit a, sodales pretium nulla. Quisque sed pellentesque nisi, eget imperdiet libero.

Vestibulum elementum tellus mollis tempor auctor. Fusce feugiat mollis nibh, scelerisque blandit erat tempus quis. Nulla viverra suscipit sapien, id pharetra eros dictum id. Pellentesque non orci sit amet lacus pretium tempor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conu-bia nostra, per inceptos himenaeos. Mauris vestibulum nibh a lorem auctor rhoncus. Praesent ullamcorper vulputate luctus. Proin lobortis justo at erat sollicitudin aliquet. Donec ornare luctus bibendum. Nulla scelerisque nisi ante, et ullamcorper lorem imperdiet quis. Vestibulum a enim pulvinar, aliquet leo sit amet, eleifend ex. Pellentesque posuere neque dictum, tempus ex eu, pharetra augue.

Cras interdum porttitor erat, ac ullamcorper turpis convallis ut. Pellentesque at eros non mi varius tristique. Quisque molestie mollis velit, sed accumsan purus. Maecenas a metus justo. Nunc accumsan scelerisque velit, eget convallis nulla vulputate eu. Nunc porta augue id feugiat mattis. Aenean porttitor dui vel ipsum tempor, et aliquam purus luctus. Morbi quis quam semper, sollicitudin odio vitae, commodo nulla. Ut quam risus, pretium quis nibh ut, posuere aliquam sem. Quisque ut ligula eu enim suscipit dapibus. Donec mattis nisi commodo, tristique tellus pharetra, rhoncus metus. Ut finibus metus sed mauris sollicitudin luctus. Suspendisse vel odio gravida lectus auctor rutrum. Phasellus scelerisque sem ut diam pharetra ultricies.

Ut id lectus ex. Vivamus nec elementum est, a placerat nisl. Vestibulum lacinia, magna eget mollis egestas, felis odio sodales nulla, nec finibus nunc tellus ut est. Nam venenatis aliquam porttitor. In rutrum ex et eros pulvinar, finibus hendrerit dolor rutrum. Donec faucibus lacus id risus scelerisque, eget accumsan purus volutpat. In eget sagittis sem, eu ornare justo.

Curabitur et dapibus ligula. Donec sit amet mi sit amet mauris malesuada dapibus. Etiam vitae dapibus felis, quis rhoncus lacus. Cras nec lorem in nunc faucibus luctus a id risus. Vivamus rhoncus lobortis elit, in dictum justo rhoncus vel. Vivamus ornare quam vulputate cursus fermentum. Morbi mauris lacus, tincidunt nec bibendum id, vulputate a sapien. Curabitur in purus tincidunt eros laoreet sodales. Mauris imperdiet, lectus vehicula dapibus tristique, ante odio finibus justo, at luctus velit justo ac tellus. Duis convallis tincidunt varius. Nunc sagittis lacinia semper. Donec commodo, nunc vel consectetur blandit, mauris nisi feugiat risus, finibus auctor felis est ut turpis. Quisque ac viverra enim, sit amet mollis purus.

## 8.2. Segundo vistazo

Suspendisse sed eros venenatis, ornare risus eget, ornare sem. Maecenas a arcu vitae nisi eleifend molestie id nec neque. Phasellus ut iaculis neque, at pellentesque est. Nulla et suscipit sem. Integer ac ultrices ligula, sit amet consectetur neque. Etiam nunc nulla, tristique ac dui eu, laoreet placerat sem. Fusce tristique suscipit volutpat. Proin facilisis a erat nec convallis. Donec tempus faucibus porttitor. Morbi tincidunt nec libero vel scelerisque. Nam id ligula quis dolor commodo vestibulum. Aliquam sed fringilla felis. Aliquam dapibus orci nisi. Donec at varius ipsum, non gravida ipsum. Sed ullamcorper lobortis urna id tincidunt.

Integer suscipit odio ut lobortis porttitor. Praesent ac congue arcu. Suspendisse potenti. In congue odio sed ipsum pretium malesuada. Vestibulum vulputate erat turpis, nec lobortis leo finibus in. Fusce vulputate porttitor auctor. Aenean in euismod mauris. Pellentesque sem nisl, molestie at dui ac, finibus tincidunt nulla. Curabitur a erat sodales mi vehicula mattis at sed nibh. Sed elit enim, finibus eget ex quis, mollis vehicula est. Fusce lectus tellus, elementum a iaculis in, elementum non lectus. Ut eu metus quis orci sollicitudin vehicula ut id dolor. Nulla vestibulum sit amet lectus ac consequat. Nullam dignissim sollicitudin ex, a consectetur dui euismod vel. Ut est lectus, dapibus et vulputate a, rhoncus sit amet odio. Nullam tristique convallis magna sed laoreet.

Vivamus rhoncus eleifend convallis. Sed finibus maximus diam in varius. Nunc semper diam

vel semper condimentum. Mauris ut porta eros, eu luctus mi. Nulla arcu metus, mollis ut euismod et, feugiat ac ex. Donec augue mi, tristique quis nibh at, vehicula dignissim erat. Suspenisse potenti. Fusce vel bibendum ipsum. In fringilla urna orci, sed sodales dui ultricies eu. Cras ultricies leo vitae dolor dictum laoreet. Curabitur eget sapien imperdiet, euismod sem at, suscipit nunc. :

## **Parte IV**

# **Referencias**

**Donde encontrar más.**

# Bibliografía

- [ARL09] Elbert Hannah Arnold Robbins and Ian Linda Lamb. *Learning the vi and Vim Editors*. O'Reilly Media, Inc., 7 edition, Diciembre 2009.
- [BJS04] M.S. Bazaraa, J.J. Jarvis, and H.D. Sherali. *Programación lineal y flujo en redes*. Limusa, 2 edition, 2004.
- [DW60] G.B. Dantzig and P. Wolfe. Decomposition principle for linear programs. *Operations Research*, 8:101–111, 1960.
- [Ló04] Joaquín Ataz López. *Vim: Referencia rápida*. Libre, copia digital, 1 edition, Diciembre 2004.
- [Oua04] Steve Oualline. *Vim Book*. 2004.
- [Run09] Run Paint Run Run. *Vim Recipes*. Run Paint Press, 1 edition, Diciembre 2009.
- [Sch07] Kim Schulz. *Hacking Vim. A cookbook to get the most out of the latest Vim editor*. Published by Packt Publishing Ltd., Mayo 2007.
- [Vim10] VimGolf. Web para practicar vim, 01 2010. <http://www.vimgolf.com/>.

# Índice de figuras

1.1. Este es mi mensaje . . . . .	20
1.2. Ejemplo imagen posicionada absolutamente . . . . .	21
1.3. Esta es gnucilla . . . . .	22
1.4. Imagenes en grupo . . . . .	22
1.5. Esta es la última imagen . . . . .	23
3.1. Este es mi mensaje . . . . .	48
3.2. Ejemplo imagen posicionada absolutamente . . . . .	49
3.3. Esta es gnucilla . . . . .	50
3.4. Imagenes en grupo . . . . .	50
3.5. Esta es la última imagen . . . . .	51
5.1. Este es mi mensaje . . . . .	77
5.2. Ejemplo imagen posicionada absolutamente . . . . .	78
5.3. Esta es gnucilla . . . . .	79
5.4. Imagenes en grupo . . . . .	79
5.5. Esta es la última imagen . . . . .	80
6.1. Este es mi mensaje . . . . .	96
6.2. Ejemplo imagen posicionada absolutamente . . . . .	97
6.3. Esta es gnucilla . . . . .	98
6.4. Imagenes en grupo . . . . .	98
6.5. Esta es la última imagen . . . . .	99

# Listings

1.1. Ejercicio de prueba [Vim10] . . . . .	24
1.2. Otro ejercicio de código . . . . .	25
3.1. Ejercicio de prueba [Vim10] . . . . .	52
3.2. Otro ejercicio de código . . . . .	53
5.1. Ejercicio de prueba [Vim10] . . . . .	81
5.2. Otro ejercicio de código . . . . .	82
6.1. Ejercicio de prueba [Vim10] . . . . .	100
6.2. Otro ejercicio de código . . . . .	101
A.1. Otro ejercicio de código . . . . .	128

## **Parte V**

# **Apéndices**

**Más y más.**

# Apéndice A

## Ejemplos de código

Ligero apéndice con código.

```
"Detección de tipo de archivo"
filetype plugin indent on

" Activa el resaltado de la sintaxis"
syntax on

" Nos permite jugar con multiples buffers"
" no salvados, simultáneamente"
" para no usar tantas tabs"
set hidden

" Pulsa espacio sin mas y observa por ti mismo"
set backspace=indent,eol,start

" Activa la numeración de líneas"
set number

" Activa la línea visual que nos indica en la "
" linea en la que nos encontramos"
set cursorline
hi CursorLine guibg=lightgray ctermfg=black ctermfg=red

" Cambiamos el color de la línea de cursor"
" cuando entramos en el modo inserción"
autocmd InsertEnter * highlight CursorLine ctermbg=lightgray ctermfg=red

" Volvemos a cargar el color cuando dejamos el"
" modo de inserción de texto"
autocmd InsertLeave * highlight CursorLine ctermbg=black ctermfg=red

" Establece el esquema de color"
"colorscheme default"

" Activa el corrector de idioma para castellano"
" e inglés a la vez, en el mismo documento"
set spelllang=en,es
set spell

" Coloca un nuevo carácter de línea en la posición indicada"
" de todas las líneas, también llamado envoltura de caracteres"
" Se establece en 20 si se descomenta"
" set wrapmargin=20 "

" Desactiva los cursos en el modo normal (ESC)"
map <up> <nop>
map <down> <nop>
map <left> <nop>
map <right> <nop>

" Desactiva los cursos en modo inserción"
imap <up> <nop>
imap <down> <nop>
imap <left> <nop>
imap <right> <nop>
```

Listing A.1: Otro ejercicio de código

## **Apéndice B**

# **Licencia de Documento GNU**

GNU Free Documentation License Version 1.3, 3 November 2008.

Copyright © 2000-2018 Free Software Foundation, Inc.<https://fsf.org>

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

### **PREAMBLE**

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other functional and useful document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it, either commercially or noncommercially. Secondarily, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

### **B.1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS**

This License applies to any manual or other work, in any medium, that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License.

Such a notice grants a world-wide, royalty-free license, unlimited in duration, to use that work under the conditions stated herein. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you". You accept the license if you copy, modify or distribute the work in a way requiring permission under copyright law.

A "Modified Version" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "Secondary Section" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (Thus, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal, commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "Invariant Sections" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License. If a section does not fit the above definition of Secondary then it is not allowed to be designated as Invariant. The Document may contain zero Invariant Sections. If the Document does not identify any Invariant Sections then there are none.

The "Cover Texts" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License. A Front-Cover Text may be at most 5 words, and a Back-Cover Text may be at most 25 words.

A "Transparent" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, that is suitable for revising the document straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup, or absence of markup, has been arranged to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. An image format is not Transparent if used for any substantial amount of text. A copy that is not "Transparent" is called ".opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML, PostScript or PDF designed for human modification. Examples of transparent image formats include PNG, XCF and JPG. Opaque formats include proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML, PostScript or PDF produced by some word processors for output purposes only.

The "Title Page" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For

works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

The "publisher" means any person or entity that distributes copies of the Document to the public.

A section .<sup>E</sup>ntitled XYZ"means a named subunit of the Document whose title either is precisely XYZ or contains XYZ in parentheses following text that translates XYZ in another language. (Here XYZ stands for a specific section name mentioned below, such as ".<sup>A</sup>cknowledgements", "Dedications", .<sup>E</sup>ndorsements", or "History".) To "Preserve the Title.<sup>of</sup> such a section when you modify the Document means that it remains a section .<sup>E</sup>ntitled XYZ.<sup>a</sup>ccording to this definition.

The Document may include Warranty Disclaimers next to the notice which states that this License applies to the Document. These Warranty Disclaimers are considered to be included by reference in this License, but only as regards disclaiming warranties: any other implication that these Warranty Disclaimers may have is void and has no effect on the meaning of this License.

## B.2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

## B.3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies (or copies in media that commonly have printed covers) of the Document, numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back-Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition. Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first

ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a computer-network location from which the general network-using public has access to download using public-standard network protocols a complete Transparent copy of the Document, free of added material. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

## B.4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified Version filling the role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

A. Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission. B. List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has fewer than five), unless they release you from this requirement. C. State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher. D. Preserve all the copyright notices of the Document. E. Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices. F. Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below. G. Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice. H. Include an unaltered copy of this License. I. Preserve the section Entitled "History", Preserve its Title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section Entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence. J. Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a

Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section. You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission. K. For any section Entitled ".Acknowledgements." or "Dedications", Preserve the Title of the section, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein. L. Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles. M. Delete any section Entitled ".Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version. N. Do not retitle any existing section to be Entitled ".Endorsements." or to conflict in title with any Invariant Section. O. Preserve any Warranty Disclaimers.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section Entitled ".Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties—for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to 25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

## B.5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice, and that you preserve all their Warranty Disclaimers.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if

known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections Entitled "History" in the various original documents, forming one section Entitled "History"; likewise combine any sections Entitled ".Acknowledgements", and any sections Entitled "Dedications". You must delete all sections Entitled ".Endorsements".

## B.6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

## B.7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an ".aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one half of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that bracket the Document within the aggregate, or the electronic equivalent of covers if the Document is in electronic form. Otherwise they must appear on printed covers that bracket the whole aggregate.

## B.8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License, and all the license notices in the Document, and any Warranty Disclaimers, provided that you also include the original English version of this License

and the original versions of those notices and disclaimers. In case of a disagreement between the translation and the original version of this License or a notice or disclaimer, the original version will prevail.

If a section in the Document is Entitled "Acknowledgements", "Dedications", or "History", the requirement (section 4) to Preserve its Title (section 1) will typically require changing the actual title.

## B.9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense, or distribute it is void, and will automatically terminate your rights under this License.

However, if you cease all violation of this License, then your license from a particular copyright holder is reinstated (a) provisionally, unless and until the copyright holder explicitly and finally terminates your license, and (b) permanently, if the copyright holder fails to notify you of the violation by some reasonable means prior to 60 days after the cessation.

Moreover, your license from a particular copyright holder is reinstated permanently if the copyright holder notifies you of the violation by some reasonable means, this is the first time you have received notice of violation of this License (for any work) from that copyright holder, and you cure the violation prior to 30 days after your receipt of the notice.

Termination of your rights under this section does not terminate the licenses of parties who have received copies or rights from you under this License. If your rights have been terminated and not permanently reinstated, receipt of a copy of some or all of the same material does not give you any rights to use it.

## B.10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See <https://www.gnu.org/licenses/>.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License or any later version applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document specifies that a proxy can decide which future versions of this License can be used, that proxy's public statement of acceptance of a version permanently authorizes you to choose that version for the Document.

## B.11. RELICENSING

"Massive Multiauthor Collaboration Site"(or "MMC Site") means any World Wide Web server that publishes copyrightable works and also provides prominent facilities for anybody to edit those works. A public wiki that anybody can edit is an example of such a server. A "Massive Multiauthor Collaboration"(or "MMC") contained in the site means any set of copyrightable works thus published on the MMC site.

CC-BY-SA"means the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 license published by Creative Commons Corporation, a not-for-profit corporation with a principal place of business in San Francisco, California, as well as future copyleft versions of that license published by that same organization.

"Incorporate"means to publish or republish a Document, in whole or in part, as part of another Document.

An MMC is .eligible for relicensingif it is licensed under this License, and if all works that were first published under this License somewhere other than this MMC, and subsequently incorporated in whole or in part into the MMC, (1) had no cover texts or invariant sections, and (2) were thus incorporated prior to November 1, 2008.

The operator of an MMC Site may republish an MMC contained in the site under CC-BY-SA on the same site at any time before August 1, 2009, provided the MMC is eligible for relicensing.

**ADDENDUM:** How to use this License for your documents

To use this License in a document you have written, include a copy of the License in the document and put the following copyright and license notices just after the title page:

Copyright (C) YEAR YOUR NAME. Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

If you have Invariant Sections, Front-Cover Texts and Back-Cover Texts, replace the "with ... Texts."line with this:

with the Invariant Sections being LIST THEIR TITLES, with the Front-Cover Texts being LIST, and with the Back-Cover Texts being LIST.

If you have Invariant Sections without Cover Texts, or some other combination of the three, merge those two alternatives to suit the situation.

If your document contains nontrivial examples of program code, we recommend releasing these examples in parallel under your choice of free software license, such as the GNU General Public License, to permit their use in free software.

## Apéndice C

# Licencia GPLv3

GNU GENERAL PUBLIC LICENSE Version 3, 29 June 2007

Copyright © 2007 Free Software Foundation, Inc. <https://fsf.org>

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

### Preamble

The GNU General Public License is a free, copyleft license for software and other kinds of works.

The licenses for most software and other practical works are designed to take away your freedom to share and change the works. By contrast, the GNU General Public License is intended to guarantee your freedom to share and change all versions of a program—to make sure it remains free software for all its users. We, the Free Software Foundation, use the GNU General Public License for most of our software; it applies also to any other work released this way by its authors. You can apply it to your programs, too.

When we speak of free software, we are referring to freedom, not price. Our General Public Licenses are designed to make sure that you have the freedom to distribute copies of free software (and charge for them if you wish), that you receive source code or can get it if you want it, that you can change the software or use pieces of it in new free programs, and that you know you can do these things.

To protect your rights, we need to prevent others from denying you these rights or asking you to surrender the rights. Therefore, you have certain responsibilities if you distribute copies of the software, or if you modify it: responsibilities to respect the freedom of others.

For example, if you distribute copies of such a program, whether gratis or for a fee, you must pass on to the recipients the same freedoms that you received. You must make sure that they, too, receive or can get the source code. And you must show them these terms so they know their rights.

Developers that use the GNU GPL protect your rights with two steps: (1) assert copyright on the software, and (2) offer you this License giving you legal permission to copy, distribute and/or modify it.

For the developers' and authors' protection, the GPL clearly explains that there is no warranty for this free software. For both users' and authors' sake, the GPL requires that modified versions be marked as changed, so that their problems will not be attributed erroneously to authors of previous versions.

Some devices are designed to deny users access to install or run modified versions of the software inside them, although the manufacturer can do so. This is fundamentally incompatible with the aim of protecting users' freedom to change the software. The systematic pattern of such abuse occurs in the area of products for individuals to use, which is precisely where it is most unacceptable. Therefore, we have designed this version of the GPL to prohibit the practice for those products. If such problems arise substantially in other domains, we stand ready to extend this provision to those domains in future versions of the GPL, as needed to protect the freedom of users.

Finally, every program is threatened constantly by software patents. States should not allow patents to restrict development and use of software on general-purpose computers, but in those that do, we wish to avoid the special danger that patents applied to a free program could make it effectively proprietary. To prevent this, the GPL assures that patents cannot be used to render the program non-free.

The precise terms and conditions for copying, distribution and modification follow. TERMS AND CONDITIONS

## C.1. Definitions

“This License” refers to version 3 of the GNU General Public License.

“Copyright” also means copyright-like laws that apply to other kinds of works, such as semiconductor masks.

“The Program” refers to any copyrightable work licensed under this License. Each licensee is addressed as “you”. “Licensees” and “recipients” may be individuals or organizations.

To “modify” a work means to copy from or adapt all or part of the work in a fashion requiring copyright permission, other than the making of an exact copy. The resulting work is called a “modified version” of the earlier work or a work “based on” the earlier work.

A “covered work” means either the unmodified Program or a work based on the Program.

To “propagate” a work means to do anything with it that, without permission, would make you directly or secondarily liable for infringement under applicable copyright law, except executing it on a computer or modifying a private copy. Propagation includes copying, distribution (with or without modification), making available to the public, and in some countries other activities as well.

To “convey” a work means any kind of propagation that enables other parties to make or receive copies. Mere interaction with a user through a computer network, with no transfer of a copy, is not conveying.

An interactive user interface displays “Appropriate Legal Notices” to the extent that it includes a convenient and prominently visible feature that (1) displays an appropriate copyright notice, and (2) tells the user that there is no warranty for the work (except to the extent that warranties are provided), that licensees may convey the work under this License, and how to view a copy of this License. If the interface presents a list of user commands or options, such as a menu, a prominent item in the list meets this criterion.

## C.2. Source Code

The “source code” for a work means the preferred form of the work for making modifications to it. “Object code” means any non-source form of a work.

A “Standard Interface” means an interface that either is an official standard defined by a recognized standards body, or, in the case of interfaces specified for a particular programming language, one that is widely used among developers working in that language.

The “System Libraries” of an executable work include anything, other than the work as a whole, that (a) is included in the normal form of packaging a Major Component, but which is not part of that Major Component, and (b) serves only to enable use of the work with that Major Component, or to implement a Standard Interface for which an implementation is available to the public in source code form. A “Major Component”, in this context, means a major essential component (kernel, window system, and so on) of the specific operating system (if any) on which the executable work runs, or a compiler used to produce the work, or an object code interpreter used to run it.

The “Corresponding Source” for a work in object code form means all the source code needed to generate, install, and (for an executable work) run the object code and to modify the work, including scripts to control those activities. However, it does not include the work’s System Libraries, or general-purpose tools or generally available free programs which are used unmodified in performing those activities but which are not part of the work. For example, Corresponding Source includes interface definition files associated with source files for the work, and the source code for shared libraries and dynamically linked subprograms that the work is specifically designed to require, such as by intimate data communication or control flow between those subprograms and other parts of the work.

The Corresponding Source need not include anything that users can regenerate automatically from other parts of the Corresponding Source.

The Corresponding Source for a work in source code form is that same work.

### C.3. Basic Permissions

All rights granted under this License are granted for the term of copyright on the Program, and are irrevocable provided the stated conditions are met. This License explicitly affirms your unlimited permission to run the unmodified Program. The output from running a covered work is covered by this License only if the output, given its content, constitutes a covered work. This License acknowledges your rights of fair use or other equivalent, as provided by copyright law.

You may make, run and propagate covered works that you do not convey, without conditions so long as your license otherwise remains in force. You may convey covered works to others for the sole purpose of having them make modifications exclusively for you, or provide you with facilities for running those works, provided that you comply with the terms of this License in conveying all material for which you do not control copyright. Those thus making or running the covered works for you must do so exclusively on your behalf, under your direction and control, on terms that prohibit them from making any copies of your copyrighted material outside their relationship with you.

Conveying under any other circumstances is permitted solely under the conditions stated below. Sublicensing is not allowed; section 10 makes it unnecessary.

### C.4. Protecting Users' Legal Rights From Anti-Circumvention Law

No covered work shall be deemed part of an effective technological measure under any applicable law fulfilling obligations under article 11 of the WIPO copyright treaty adopted on 20 December 1996, or similar laws prohibiting or restricting circumvention of such measures.

When you convey a covered work, you waive any legal power to forbid circumvention of technological measures to the extent such circumvention is effected by exercising rights under this License with respect to the covered work, and you disclaim any intention to limit operation or modification of the work as a means of enforcing, against the work's users, your or third parties' legal rights to forbid circumvention of technological measures.

### C.5. Conveying Verbatim Copies

You may convey verbatim copies of the Program's source code as you receive it, in any medium, provided that you conspicuously and appropriately publish on each copy an appropriate copyright notice; keep intact all notices stating that this License and any non-permissive terms added in accord with section 7 apply to the code; keep intact all notices of the absence of any warranty; and give all recipients a copy of this License along with the Program.

You may charge any price or no price for each copy that you convey, and you may offer support or warranty protection for a fee.

## C.6. Conveying Modified Source Versions

You may convey a work based on the Program, or the modifications to produce it from the Program, in the form of source code under the terms of section 4, provided that you also meet all of these conditions:

- a) The work must carry prominent notices stating that you modified it, and giving a relevant date.
- b) The work must carry prominent notices stating that it is released under this License and any conditions added under section 7. This requirement modifies the requirement in section 4 to “keep intact all notices”.
- c) You must license the entire work, as a whole, under this License to anyone who comes into possession of a copy. This License will therefore apply, along with any applicable section 7 additional terms, to the whole of the work, and all its parts, regardless of how they are packaged. This License gives no permission to license the work in any other way, but it does not invalidate such permission if you have separately received it.
- d) If the work has interactive user interfaces, each must display Appropriate Legal Notices; however, if the Program has interactive interfaces that do not display Appropriate Legal Notices, your work need not make them do so.

A compilation of a covered work with other separate and independent works, which are not by their nature extensions of the covered work, and which are not combined with it such as to form a larger program, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an “aggregate” if the compilation and its resulting copyright are not used to limit the access or legal rights of the compilation’s users beyond what the individual works permit. Inclusion of a covered work in an aggregate does not cause this License to apply to the other parts of the aggregate.

## C.7. Conveying Non-Source Forms.

You may convey a covered work in object code form under the terms of sections 4 and 5, provided that you also convey the machine-readable Corresponding Source under the terms of this License, in one of these ways:

- a) Convey the object code in, or embodied in, a physical product (including a physical distribution medium), accompanied by the Corresponding Source fixed on a durable physical medium customarily used for software interchange.
- b) Convey the object code in, or embodied in, a physical product (including a physical distribution medium), accompanied by a written offer, valid for at least three years and valid for as long as you offer spare parts or customer support for that product model, to give anyone who possesses the object code either (1) a copy of the Corresponding Source for all the software in the product that is covered by this License, on a durable physical medium customarily used for software interchange, for a price no more than your reasonable cost of physically performing this conveying of source, or (2) access to copy the Corresponding Source from a network server at no charge.
- c) Convey individual copies of the object code with a copy of the written offer to provide the Corresponding Source. This alternative is allowed only occasionally and noncommercially, and only if you received the object code with such an offer, in accord with subsection 6b.
- d) Convey the object code by offering

access from a designated place (gratis or for a charge), and offer equivalent access to the Corresponding Source in the same way through the same place at no further charge. You need not require recipients to copy the Corresponding Source along with the object code. If the place to copy the object code is a network server, the Corresponding Source may be on a different server (operated by you or a third party) that supports equivalent copying facilities, provided you maintain clear directions next to the object code saying where to find the Corresponding Source. Regardless of what server hosts the Corresponding Source, you remain obligated to ensure that it is available for as long as needed to satisfy these requirements. e) Convey the object code using peer-to-peer transmission, provided you inform other peers where the object code and Corresponding Source of the work are being offered to the general public at no charge under subsection 6d.

A separable portion of the object code, whose source code is excluded from the Corresponding Source as a System Library, need not be included in conveying the object code work.

A “User Product” is either (1) a “consumer product”, which means any tangible personal property which is normally used for personal, family, or household purposes, or (2) anything designed or sold for incorporation into a dwelling. In determining whether a product is a consumer product, doubtful cases shall be resolved in favor of coverage. For a particular product received by a particular user, “normally used” refers to a typical or common use of that class of product, regardless of the status of the particular user or of the way in which the particular user actually uses, or expects or is expected to use, the product. A product is a consumer product regardless of whether the product has substantial commercial, industrial or non-consumer uses, unless such uses represent the only significant mode of use of the product.

“Installation Information” for a User Product means any methods, procedures, authorization keys, or other information required to install and execute modified versions of a covered work in that User Product from a modified version of its Corresponding Source. The information must suffice to ensure that the continued functioning of the modified object code is in no case prevented or interfered with solely because modification has been made.

If you convey an object code work under this section in, or with, or specifically for use in, a User Product, and the conveying occurs as part of a transaction in which the right of possession and use of the User Product is transferred to the recipient in perpetuity or for a fixed term (regardless of how the transaction is characterized), the Corresponding Source conveyed under this section must be accompanied by the Installation Information. But this requirement does not apply if neither you nor any third party retains the ability to install modified object code on the User Product (for example, the work has been installed in ROM).

The requirement to provide Installation Information does not include a requirement to continue to provide support service, warranty, or updates for a work that has been modified or installed by the recipient, or for the User Product in which it has been modified or installed. Access to a network may be denied when the modification itself materially and adversely affects the operation of the network or violates the rules and protocols for communication across the network.

Corresponding Source conveyed, and Installation Information provided, in accord with this

section must be in a format that is publicly documented (and with an implementation available to the public in source code form), and must require no special password or key for unpacking, reading or copying.

## C.8. Additional Terms

“Additional permissions” are terms that supplement the terms of this License by making exceptions from one or more of its conditions. Additional permissions that are applicable to the entire Program shall be treated as though they were included in this License, to the extent that they are valid under applicable law. If additional permissions apply only to part of the Program, that part may be used separately under those permissions, but the entire Program remains governed by this License without regard to the additional permissions.

When you convey a copy of a covered work, you may at your option remove any additional permissions from that copy, or from any part of it. (Additional permissions may be written to require their own removal in certain cases when you modify the work.) You may place additional permissions on material, added by you to a covered work, for which you have or can give appropriate copyright permission.

Notwithstanding any other provision of this License, for material you add to a covered work, you may (if authorized by the copyright holders of that material) supplement the terms of this License with terms:

a) Disclaiming warranty or limiting liability differently from the terms of sections 15 and 16 of this License; or b) Requiring preservation of specified reasonable legal notices or author attributions in that material or in the Appropriate Legal Notices displayed by works containing it; or c) Prohibiting misrepresentation of the origin of that material, or requiring that modified versions of such material be marked in reasonable ways as different from the original version; or d) Limiting the use for publicity purposes of names of licensors or authors of the material; or e) Declining to grant rights under trademark law for use of some trade names, trademarks, or service marks; or f) Requiring indemnification of licensors and authors of that material by anyone who conveys the material (or modified versions of it) with contractual assumptions of liability to the recipient, for any liability that these contractual assumptions directly impose on those licensors and authors.

All other non-permissive additional terms are considered “further restrictions” within the meaning of section 10. If the Program as you received it, or any part of it, contains a notice stating that it is governed by this License along with a term that is a further restriction, you may remove that term. If a license document contains a further restriction but permits relicensing or conveying under this License, you may add to a covered work material governed by the terms of that license document, provided that the further restriction does not survive such relicensing or conveying.

If you add terms to a covered work in accord with this section, you must place, in the relevant source files, a statement of the additional terms that apply to those files, or a notice indicating

where to find the applicable terms.

Additional terms, permissive or non-permissive, may be stated in the form of a separately written license, or stated as exceptions; the above requirements apply either way.

## C.9. Termination

You may not propagate or modify a covered work except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to propagate or modify it is void, and will automatically terminate your rights under this License (including any patent licenses granted under the third paragraph of section 11).

However, if you cease all violation of this License, then your license from a particular copyright holder is reinstated (a) provisionally, unless and until the copyright holder explicitly and finally terminates your license, and (b) permanently, if the copyright holder fails to notify you of the violation by some reasonable means prior to 60 days after the cessation.

Moreover, your license from a particular copyright holder is reinstated permanently if the copyright holder notifies you of the violation by some reasonable means, this is the first time you have received notice of violation of this License (for any work) from that copyright holder, and you cure the violation prior to 30 days after your receipt of the notice.

Termination of your rights under this section does not terminate the licenses of parties who have received copies or rights from you under this License. If your rights have been terminated and not permanently reinstated, you do not qualify to receive new licenses for the same material under section 10.

## C.10. Acceptance Not Required for Having Copies

You are not required to accept this License in order to receive or run a copy of the Program. Ancillary propagation of a covered work occurring solely as a consequence of using peer-to-peer transmission to receive a copy likewise does not require acceptance. However, nothing other than this License grants you permission to propagate or modify any covered work. These actions infringe copyright if you do not accept this License. Therefore, by modifying or propagating a covered work, you indicate your acceptance of this License to do so.

## C.11. Automatic Licensing of Downstream Recipients

Each time you convey a covered work, the recipient automatically receives a license from the original licensors, to run, modify and propagate that work, subject to this License. You are not responsible for enforcing compliance by third parties with this License.

An “entity transaction” is a transaction transferring control of an organization, or substantially

all assets of one, or subdividing an organization, or merging organizations. If propagation of a covered work results from an entity transaction, each party to that transaction who receives a copy of the work also receives whatever licenses to the work the party's predecessor in interest had or could give under the previous paragraph, plus a right to possession of the Corresponding Source of the work from the predecessor in interest, if the predecessor has it or can get it with reasonable efforts.

You may not impose any further restrictions on the exercise of the rights granted or affirmed under this License. For example, you may not impose a license fee, royalty, or other charge for exercise of rights granted under this License, and you may not initiate litigation (including a cross-claim or counterclaim in a lawsuit) alleging that any patent claim is infringed by making, using, selling, offering for sale, or importing the Program or any portion of it.

## C.12. Patents

A “contributor” is a copyright holder who authorizes use under this License of the Program or a work on which the Program is based. The work thus licensed is called the contributor’s “contributor version”.

A contributor’s “essential patent claims” are all patent claims owned or controlled by the contributor, whether already acquired or hereafter acquired, that would be infringed by some manner, permitted by this License, of making, using, or selling its contributor version, but do not include claims that would be infringed only as a consequence of further modification of the contributor version. For purposes of this definition, “control” includes the right to grant patent sublicenses in a manner consistent with the requirements of this License.

Each contributor grants you a non-exclusive, worldwide, royalty-free patent license under the contributor’s essential patent claims, to make, use, sell, offer for sale, import and otherwise run, modify and propagate the contents of its contributor version.

In the following three paragraphs, a “patent license” is any express agreement or commitment, however denominated, not to enforce a patent (such as an express permission to practice a patent or covenant not to sue for patent infringement). To “grant” such a patent license to a party means to make such an agreement or commitment not to enforce a patent against the party.

If you convey a covered work, knowingly relying on a patent license, and the Corresponding Source of the work is not available for anyone to copy, free of charge and under the terms of this License, through a publicly available network server or other readily accessible means, then you must either (1) cause the Corresponding Source to be so available, or (2) arrange to deprive yourself of the benefit of the patent license for this particular work, or (3) arrange, in a manner consistent with the requirements of this License, to extend the patent license to downstream recipients. “Knowingly relying” means you have actual knowledge that, but for the patent license, your conveying the covered work in a country, or your recipient’s use of the covered work in a country, would infringe one or more identifiable patents in that country that

you have reason to believe are valid.

If, pursuant to or in connection with a single transaction or arrangement, you convey, or propagate by procuring conveyance of, a covered work, and grant a patent license to some of the parties receiving the covered work authorizing them to use, propagate, modify or convey a specific copy of the covered work, then the patent license you grant is automatically extended to all recipients of the covered work and works based on it.

A patent license is “discriminatory” if it does not include within the scope of its coverage, prohibits the exercise of, or is conditioned on the non-exercise of one or more of the rights that are specifically granted under this License. You may not convey a covered work if you are a party to an arrangement with a third party that is in the business of distributing software, under which you make payment to the third party based on the extent of your activity of conveying the work, and under which the third party grants, to any of the parties who would receive the covered work from you, a discriminatory patent license (a) in connection with copies of the covered work conveyed by you (or copies made from those copies), or (b) primarily for and in connection with specific products or compilations that contain the covered work, unless you entered into that arrangement, or that patent license was granted, prior to 28 March 2007.

Nothing in this License shall be construed as excluding or limiting any implied license or other defenses to infringement that may otherwise be available to you under applicable patent law.

### **C.13. No Surrender of Others’ Freedom**

If conditions are imposed on you (whether by court order, agreement or otherwise) that contradict the conditions of this License, they do not excuse you from the conditions of this License. If you cannot convey a covered work so as to satisfy simultaneously your obligations under this License and any other pertinent obligations, then as a consequence you may not convey it at all. For example, if you agree to terms that obligate you to collect a royalty for further conveying from those to whom you convey the Program, the only way you could satisfy both those terms and this License would be to refrain entirely from conveying the Program.

### **C.14. Use with the GNU Affero General Public License**

Notwithstanding any other provision of this License, you have permission to link or combine any covered work with a work licensed under version 3 of the GNU Affero General Public License into a single combined work, and to convey the resulting work. The terms of this License will continue to apply to the part which is the covered work, but the special requirements of the GNU Affero General Public License, section 13, concerning interaction through a network will apply to the combination as such.

## C.15. Revised Versions of this License

The Free Software Foundation may publish revised and/or new versions of the GNU General Public License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns.

Each version is given a distinguishing version number. If the Program specifies that a certain numbered version of the GNU General Public License “or any later version” applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that numbered version or of any later version published by the Free Software Foundation. If the Program does not specify a version number of the GNU General Public License, you may choose any version ever published by the Free Software Foundation.

If the Program specifies that a proxy can decide which future versions of the GNU General Public License can be used, that proxy’s public statement of acceptance of a version permanently authorizes you to choose that version for the Program.

Later license versions may give you additional or different permissions. However, no additional obligations are imposed on any author or copyright holder as a result of your choosing to follow a later version.

## C.16. Disclaimer of Warranty

THERE IS NO WARRANTY FOR THE PROGRAM, TO THE EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW. EXCEPT WHEN OTHERWISE STATED IN WRITING THE COPYRIGHT HOLDERS AND/OR OTHER PARTIES PROVIDE THE PROGRAM “AS IS” WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EITHER EXPRESSED OR IMPLIED, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, THE IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. THE ENTIRE RISK AS TO THE QUALITY AND PERFORMANCE OF THE PROGRAM IS WITH YOU. SHOULD THE PROGRAM PROVE DEFECTIVE, YOU ASSUME THE COST OF ALL NECESSARY SERVICING, REPAIR OR CORRECTION.

## C.17. Limitation of Liability

IN NO EVENT UNLESS REQUIRED BY APPLICABLE LAW OR AGREED TO IN WRITING WILL ANY COPYRIGHT HOLDER, OR ANY OTHER PARTY WHO MODIFIES AND/OR CONVEYS THE PROGRAM AS PERMITTED ABOVE, BE LIABLE TO YOU FOR DAMAGES, INCLUDING ANY GENERAL, SPECIAL, INCIDENTAL OR CONSEQUENTIAL DAMAGES ARISING OUT OF THE USE OR INABILITY TO USE THE PROGRAM (INCLUDING BUT NOT LIMITED TO LOSS OF DATA OR DATA BEING RENDERED INACCURATE OR LOSSES SUSTAINED BY YOU OR THIRD PARTIES OR A FAILURE OF THE PROGRAM TO OPERATE WITH ANY OTHER PROGRAMS), EVEN IF SUCH HOLDER OR OTHER PARTY HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

## C.18. Interpretation of Sections 15 and 16

If the disclaimer of warranty and limitation of liability provided above cannot be given local legal effect according to their terms, reviewing courts shall apply local law that most closely approximates an absolute waiver of all civil liability in connection with the Program, unless a warranty or assumption of liability accompanies a copy of the Program in return for a fee.

### END OF TERMS AND CONDITIONS How to Apply These Terms to Your New Programs

If you develop a new program, and you want it to be of the greatest possible use to the public, the best way to achieve this is to make it free software which everyone can redistribute and change under these terms.

To do so, attach the following notices to the program. It is safest to attach them to the start of each source file to most effectively state the exclusion of warranty; and each file should have at least the “copyright” line and a pointer to where the full notice is found.

|one line to give the program's name and a brief idea of what it does.|Copyright (C)  
|year|name of author|

This program is free software: you can redistribute it and/or modify it under the terms of the GNU General Public License as published by the Free Software Foundation, either version 3 of the License, or (at your option) any later version.

This program is distributed in the hope that it will be useful, but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. See the GNU General Public License for more details.

You should have received a copy of the GNU General Public License along with this program.  
If not, see <https://www.gnu.org/licenses/>.

Also add information on how to contact you by electronic and paper mail.

If the program does terminal interaction, make it output a short notice like this when it starts in an interactive mode:

|program|Copyright (C) |year|name of author|This program comes with ABSOLUTELY NO WARRANTY; for details type 'show w'. This is free software, and you are welcome to redistribute it under certain conditions; type 'show c' for details.

The hypothetical commands ‘show w’ and ‘show c’ should show the appropriate parts of the General Public License. Of course, your program’s commands might be different; for a GUI interface, you would use an “about box”.

You should also get your employer (if you work as a programmer) or school, if any, to sign a “copyright disclaimer” for the program, if necessary. For more information on this, and how to apply and follow the GNU GPL, see <https://www.gnu.org/licenses/>.

The GNU General Public License does not permit incorporating your program into proprietary programs. If your program is a subroutine library, you may consider it more use-

ful to permit linking proprietary applications with the library. If this is what you want to do, use the GNU Lesser General Public License instead of this License. But first, please read <https://www.gnu.org/licenses/why-not-lGPL.html>.